

Věrná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník IV. — Číslo 27-28

V Začí 1. července 1949

Cena 6 Kčs

Poláci a my

Snad není nikomu tak blízká otázka spolupráce s Polskem jako nám, kteří jsme tam tøík let žili. Známe jejich mentalitu a proto se nedívte, když se teď sejdeme s polským zemédelšským døníkem u nás, že si tolik rozumíme. Nedělá to jen to, že známe polštinu a můžeme si s nimi v jejich mateřštině popovídат, ne, že je něco hlubšího, známe jejich duši a proto ten blízký vztah. Proto také spolupraci s Polskem si představujeme trochu jinak, než jen udělat o tom přednášku neb jihou oslavu. Spolupráci s tímto slovanským, lidově demokratickým státem si představujeme do budoucna mnohem bližší a hlubší. Snad není daleká doba, kdy budeme moci do Polska zajíždět bez pasových potíží, kdy oni k nám přijedou jako domu, a hlavně budou moci zde studovat, což nemohli v době předválečné, kdy se na Prahu dívali jako na město, kde se nachytá každý reformátorského ducha. My Volynští můžeme být velkým přínosem pro naši vlast v této věci. Když sem přijeli polští zemědøelští dølnici, nedovede si nìkdo představit tu jejich radost se setkání s námi. Nejenom že si s námi rozumí, ale vyptávali se na zemédelství, na pøíruèky o ném, zakoupili si je a nastaèili jsme vysvětlovat, co je to a ono, jak se to jmenuje v polštině, rádi k nám chodí a my jim sloužíme radou. Zájezdy naši kult. skupiny mezi ně, Slovenská odpoledne, pak ty spoleèné chvíle, které jsme s nimi strávili, jsou pro ně nezapomenutelné. Takový spoleèný snímek, který s odváží s sebou do Polska, bude pourem přátelství na dlouhou dobu. Venovaná kniha z hospodářského sektoru, to je praktická spolupráce, která nám bude dělat poslání diplomata. Získat si toho člověka pro nás je víc, než jakakoli hesla. Tak bych si představoval praktickou spolupráci. Při představení, když jím zpíváme aneb tançíme jejich polské národní věci, ta slza radosti, která se záleskne v jejich oku, je nejlepším důkazem, že si rozumíme. Přijeli k nám, aby se naučili od nás modernímu hospodáøství, zemédelství, zato chtejí nám na našich státních statcích pomoci. A bylo by velkou chybou, kdyby správce na našem stát. statku videl v nich jen zeměd. dølníky. Jediné poznání a oboustranným přiblížením naši hospodáøské, lidové kultury dosáhneme žádaných, radostních výsledkù.

My Volynští můžeme být praktickou ukázkou dobrých vztahù mezi Slovany. Vezměte si jen naše vzájemné rodinné vztaky, kolik rodiè má příbuzenstvo v Polsku smíšenými sňatky, kolik je v nich mezi Rusy a Úkrajinci, a to je nejvètší puto, mohu říci: dobrý zaèátek na cestë mít se rádi. Skoda, že nemám po ruce statistiku, která by nám tyto vztahy ro-

Zespół kulturalny Związku Czechów z Wołynia urządzał w ciągu cze. cz. b. r. imprezy dla polskich robotników rolnych, którzy pracują na dworach pañstwowych w kraju „zielonego złota” — na Żatecku.

Na zdjèiu Zespół kulturalny wspólnie z grupą młodzieży polskie, w Novém Sedle 5. 6. 49

Do redakcji czasopisma „Věrná stráž“

Szanowna redakcjo!

Bracia Polacy!

Uważam sobie za miły obowiązek podziękować w imieniu swoich towarzyszy i towarzyszek Waszym pośrednictwem całemu Zespołowi Kulturalnemu Związku Czechów z Wołynia, który urządził specjalne przedstawienie w niedzielę 5. czerwca b. r. dla nas, polskich robotników rolnych, pracujących na dworach pañstwowych w Sedcicach i Novém Sedle.

Mielimy znów możliwość, po dłuższym czasie, usłyszeć szereg ładnych polskich piosenek, recytacji w językach słowiańskich i zobaczyć w pięknym wykonaniu tańce ludowe czeskie, polskie, ruskie i ukraińskie.

Bardzo miłe wrażenie sprawiło na mnie i wszystkich moich towarzyszy wstępne przemówienie w języku polskim, wygłoszone przez red. Chudobę, który powiedział:

W imieniu Związku Czechów z Wołynia, który jest organizatorem dzisiejszej imprezy urządzonej specjalnie w celu naszego wzajemnego poznania się i zbliżenia, w celu pogłębienia stosunków między wami i nami i tym samym między naszymi narodami, witam serdecznie wszystkich, którzy swoją obecnością dokumentującie, że dla was przyjaźń i współpraca polsko-czechosłowacka to nie tylko okolicznościowy frazes, ale poważna kwestia dnia dzisiejszego i sprawia radosnej przyszłości. Zresztą wy sami dajecie praktyczny wyraz naszej współpracy tym, że pomagacie na tym odcinku, gdzie odczuwa się najbardziej brak rąk do pracy.

Lecz nie tylko wspólne zagadnienia gospodarcze są i winny być węzlem łączącym oba nasze narody.

dinné vykázala. Ale vám, že nejedna matka by se podívala ráda za dceruškou na Slezsko, druhá na Poznańsko, jiná do západního Polska, má tam svoji rodinu, i když je to rodina polská. Aneb opačně, polská babička nivštíví naši rodinu zde a její vnučka na ni švítí česky, babička polsky — ale rozumějí si. Když byla volyňská zábava v Žatci, na kterou byli pozváni Poláci, změnil se celý obvyklý ráz zábavy, měkká polština zněla po celém sále, u těch mladších českých dívek zase čeština, a přece se domluvili — byl to radostný okamžik, neb všichni se těšili po práci na společnou zábavu a odpočinek — a tak to může být.

Když jedna skupina polských zemědělských dělníků již odjížděla do Polska a na nádraží jsme se s nimi loučili, stala se mi takováhle přihoda: obklopen polskými dělníky, mluvili jsme spolu, vyměňovali si názvy, a tu se přihne jeden Čech, nabízí na cestu cigarety a v tom chumlí mi také dává. Jelikož mluvil polsky, poděkoval jsem mu a řekl, že nejsem Polák a nikam nejdu, jen do provázku naše bratry Poláky. On se na mne podíval a spustil: „Promiňte, já jsem vás nepoznal.“ Byl to volyňský Čech, který náhodou také jel tímto vlakem a chtěl udělat Polákům radost. Nemaje nic u sebe, koupil cigarety a rozdával jim je. To je pravé slovanství, mít se rádi i v malíkostech, hlavně, že si rozumíme a tuto lásku ukážeme vzdů a na každém kroku. Dnes, když zde ještě máme naše bratry Poláky, nezapomeňme se s nimi scházet, zvát je do rodin a nahradit jim kouzlo domova — je to největší kapitál, který vložíme do budovy naší spolupráce s Polskem. Vl. Libovický.

V. Slovanský den na Děvíně

Na staroslovanském Děvíně u Bratislavы se letos 5. července bude po páté konat tradičně už „Slovanský den“, a to pod heslem „Výstavba republiky — příspěvek k míru“. Slovanské dny na Děvíně se stávají výraznou manifestací československého lidu, protože každý z nich je typickým projevem a odrazem situace, v níž právě žijí jak naše národy uvnitř republiky, tak masy pracujícího lidu v celém světě.

První „Slovanský den“, uspořádaný těsně po osvobození v roce 1945, byl ve znamení: „Slovanské národy jdou za osvoboditelským Sovětským svazem“. — Slovenský i český lid sešel se tehdy v mnohatisícovém množství, aby vzdal hold a dík osvoboditelským armádám Sovětského svazu, které zbavily poroby slovenské národy. Druhý „Slovanský den“ byl zaměřen na zdůraznění úzkého bratrství Slováků a Čechů. Bylo to v roce 1946, kdy naše reakce se pokoušela oslabit dobré vztahy mezi Čechy a Slováky a soustavně se snažila kalit poměr mezi našimi dvěma bratrskými národy a tím oslabovat i celý jejich společný česko-slovenský stát. Ústředním heslem druhého „Slovanského dne“ bylo „Upřímnou družbou Čechů a Slováků k slovanství“. Bylo tím zdůrazněno, že nikdo nemůže mluvit o slovanství, jestliže současně neupevní bratrství Čechů a Slováků, protože opravdové slovanství to není chiméra, ale poctivé a praktické úsilí o dobrou shodu mezi jednotlivými slovenskými národy, což v našem případě znamená předešlým bratrskou shodu mezi Čechy a Slováky. Heslem třetího „Slovanského dne“ v roce 1947 bylo „Síla slovanství — silou míru“. Bylo to v době, kdy im-

Prawdą jest, iż oddawna wpływy kulturalne odgrywały bodaj nie główną rolę w kształtowaniu się wzajemnych stosunków między Polską a Czechosłowacją a kultura była zawsze platformą, na której najwybitniejsi przedstawiciele naszej przeszłości znaleźli i w najtrudniejszych momentach historycznych wspólny język.

Dlatego jest nam szarym gorącym życiem, żebyśmy i my wszyscy znaleźli wspólny język też na polu kulturalnym — bo rzec współpracy i porozumienia nie może być jedynie sprawą „wybitnych działaczy“ — polityków czy pracowników gospodarczych i innych — ale musi stać się dobrem całego ludu.

I nasza dzisiejsza impreza kulturalna jest właściwie dążeniem w tym kierunku i niechaj mi wolno będzie wyrazić przekonanie, że spełni swoje zadanie i nasze oczekiwania. Celem naszej imprezy i nam szarym pragnieniem jest, żebyście się właściwie wy stali po powrocie do swojej ukochanej Ojczyzny propagatorami myśli o ścisłej, głębskiej i szerokiej, świadomej i radosnej współpracy polsko-czechosłowackiej i wszystkich narodów słowiańskich.

A dlatego niech żyje i wzajemny

perialisté znovu začali mluvit o válce a kdy začinali svou pověstnou studenou válku. V této situaci Češi i Slováci po kladali za potřebné zdůraznit, že oni sami a s nimi: ostatní slovenské národy jsou pro mír a chtějí být jeho oporou. Čtvrtý „Slovanský den“, konaný roku 1948, razil heslo „Mirové sily světa jdou se Slovany“. V tomto hesle byl už vyjádřen velký pokrok, který, mezičím nastal, že totiž k Slovanům přistoupily další národy, hlasící se k tomuto jejich socialistickému mírovému a pokrokovému programu.

Letošní V. Slovanský den má na svém štítě opět ideu míru. Ústředním heslem letošních děvinských slavností je „Výstavba republiky k upěvnení míru“ a dalším heslem je „Myšlenka slovanství myšlenkou pokroku a míru mezi národy“. Myšlenka slovanství, jak ji chápeme dnes, nemá ovšem nic společného s myšlenkami podobnými, které byly rozvíjeny v minulosti, jako bylo na přízemí pangermanství. Myšlenka slovanství nemá nic společného s rasismem ani se snažou o utlačování jiných národů a není omezena ani geograficky. Pravá myšlenka slovanství se musí rozvíjet v duchu humanistickém. Nadšený hlasatel slovanství Jan Kollár velmi správně vystihl jeho obsah, když pravil: „Reknes-li Slovan, neči se ti ozve člověk“. Proto také myšlenku slovanství chápeme jako ideu lidskosti, ideu spolupráce mezi národy míru ve světě. V. Slovanský den bude opět velkou manifestací slovenského i českého lidu za mír a spolupráci mezi všemi mírumilovnými národy a silami světa.

poznaniem tež na polu kulturalnym niechaj się pogłębia i rośnie nasza braterska współpraca“!

Muszę zaznaczyć, że to już drugi raz od czasu moego pobytu w Czechosłowacji słyszałem przemowę w naszym ojczystym języku i nie trzeba podkreślać, jakie to mile. Poraz pierwszy było to na akademii dla polskich robotników w Žatcu, urządzonej przez Związek Czechów z Wołynią wkrótce po naszym przybyciu.

Przy tej okazji chciałbym zaznaczyć, że to szczerze zainteresowanie nami, polskimi robotnikami w Czechosłowacji, to nie rzecz przypadku czy bontonu. Wyplýwa ono z tego prostego faktu, że wszystkie narody słowiańskie stanęły na wspólnej drodze, prowadzącej do lepszej przyszłości i zjednoczyły się ideowo w jedną wielką rodzinę. Dlatego to, kiedyśmy brali udział na uroczystościach 1-go maja w Žatcu, wołano: „Niech żyją polscy robotnicy — niech żyją bracia Polacy“ itp. Dlatego to po skończonym pochodzie ugoszczono nas obiadem, zaproszono do kina, teatru, na Stadion itd.

I wiercie, że odnieśliśmy sobie niezapomniane wrażenia, które znów utwierdziły w nas przekonanie o tym, jak głęboko związane są wspólnie narody słowiańskie, usiłujące o gospodarcze i kulturalno-polityczne podniesienie najszerszych ludowych mas. Trzeba tylko, żeby się coraz bardziej rozszerzały możliwości robienia takich praktycznych wywodów z dobrych doświadczeń. Naprawdę szkoda, że przy wybranej pracy znajdzie się ku temu stosunkowo mało okazji.

Dlatego jesteśmy szczerze wdzięczni Zespołowi kulturalnemu Związku Czechów z Wołynią za jego odwiedziny w niedzielę 5. czerwca b. r.

Nie tylko za jego wartościowy program kulturalny, ale przedewszystkim za wywołany przyjacielski i braterski nastój, za zainteresowanie naszym życiem, pracą, dolą i niedolą, za wspólne zdjęcia i za mile wspomnienia, które zostaną z nami i po powrocie do domu.

Całemu Zespołowi kulturalnemu życzymy w dalszej owocnej pracy dużo powodzenia. W naszej pamięci zostanie on jako drogowskaz do młodzieżi młodzi narodów słowiańskich i do wychowania w kulturze i polityce.

Wacław Nowek
robotnik rolny
Sedlice, státní statek

Přémie polským zemědělským dělníkům

Vzájemná polsko-československá dohoda umožňuje polským zemědělským dělníkům prodloužit dobrovolně pracovní půměr na státních statcích do 30. listopadu. Je v našem zájmu, abychom udrželi největší počet polských zemědělských dělníků, kteří při stálém nedostatku pracovních sil sou vydatnou pomocí našemu zemědělství. Nová dohoda zajišťuje dělníkům příplatek 50 Kčs měsíčně jako přémii za prodloužení práce v ČSR. Polští dělníci budou umožněno, aby získali lepší mzdrové podmínky přidělením práce v úkolu a práce odměnované přémiami. Návrat polských dělníků, kteří neprodli uží pracovní půměr, organizují referáty práce a sociální péče KNV po skupinách.

Rozšíření**československo-polského obchodu**

V Praze byl v těchto dnech podepsán protokol o výměně zboží mezi Československem a Polskem na druhé pololetí 1949, který navazuje na dosud platnou dohodu pro dobu od 1. července 1948 do 30. června 1949. Kromě toho byly již nyní dohodnuté předběžné cifry o výměně zboží, důležitého pro hospodářství obou států na rok 1950. Tento postup volily oba státy proto, aby se napříště mohly dohody o výměně zboží krýt s kalendářním rokem, což lépe vyhovuje potřebám plánovaného hospodářství.

Ve druhém pololetí 1949 dostane Československo z Polska zejména uhlí, zinek a potraviny, dodá pak Polsku podle sjednaného protokolu válečný materiál, obuv, chmel, keramické suroviny a výrobky, chemikálie, výrobky lehkého strojírenství a jiné zboží. Na obou stranách byly do protokolu pojaty nové druhy zboží, které dosud nebyly předmětem vzájemného obchodu. V polském vývoze do Československé republiky jsou to zejména některé hutnické, keramické a textilní suroviny a výrobky, kdežto československý vývoz se rozšiřuje na řadu druhů spotřebního zboží, jakým jsou bavlněné a stávkové tkaniny a některé výrobky gumárenské. Celkový rozsah dohodnuté výměny zboží pro druhé letošní pololetí má hodnotu asi 2½ miliard Kčs.

Polští zemědělští dělníci zdatnými traktoristy

V těchto dnech byl ukončen první kurs pro polské zemědělské dělníky ve Státním strojním učilišti v Bedřichově. Kursu se zúčastnilo 34 osob, které byly v ČSR půl roku na zemědělské práci a provedly zájem a schopnosti vycvičit se na zdatné traktoristy. Výcvik se prováděl především v obsluze traktorů Zetor, dále v obsluze samovazací a orného nářadí.

Na podkladě závěrečných zkoušek obdrželi absolventi zvláštní osvědčení a řidičské průkazy. Většina z nich bude přijata na dobu 3 měsíců do státních strojních stanic, kde prodělávají praktický výcvik dlouhodobě. Teprve potom se vrátí do své domoviny jako skutečně zdatní traktoristé. Další kurzy započaly již také ve Vrbicech u Lovosic, ve Stěbořicích u Opavy a v Miroslavi u Mor. Krumlova.

Podle mezinárodní dohody bude ve Státních strojních učilištích vycvičeno přes 600 polských dělníků ve speciálních kurzech. Výcvik bude pokračovat v červnu a červenci.

Při závěrečných zkouškách se ukázalo, že všichni účastníci kursu si za tak krátkou dobu osvojili nejen čestinu, ale také odbornou látku, a že si pozorně všimali našeho života na vesnici, způsobu hospodaření, a české vesnice se jim velmi líbily. Zvláště si všimali rychlého rozvoje zemědělské mechanisace a vůbec celého našeho zemědělského pokroku.

Polští zemědělští dělníci-traktoristé si odnesou od nás ty nejlepší zkušenosti a tato skutečnost je dalším přispěvkem k prohloubení přátelství pracujícího lidu obou bratrských národů.

TMZ

Přátelům Čechům

Władysław Broniewski

Těsně v Tatrách.

Bialovodská dolina — za hranicemi.
A já mám rád Tatry celé. Proklatě!
Teskno je mi.

Pěšinkami půjdou, po kosodřevině,
potok plyne, jen ať si plyne,
já půjdou po slezce až k nejvyššímu štítu,
abych se přiučil u blankytu.

Přátelé Češi, je vám známo,
jak v Tatrách dovedou oči vzplanout,
jak krásné je jít po horách z večera
a kolem dokola — nádhera.

A klouzať na lyžích v Horní Tichou a Tichou
a polom v Koččelisko.

Zde nesmí člověk ani vzduchnout,
krásá tak blízko.

Dejte, bratři Češi, propusťte pro mne a sebe,
nedáte-li, já i tak tam trefím:
Půjdou Bialovodskou dolinou, přes polský hřeben
přes celou tatranskou geografii,

Mlynára obejmou,
na Gerlach očima slřelím,
půjdou Kačú dolinou pod Ganek,
— a tam je jedna dolinka — dolinka mých snů —
a ty že by zahynout měly?

Bratři Češi! To jsou naše společné hory!

Vzhůry hlavy!

**Sejdeme se u nejkrásnější bystřiny
s čistým svědomím, se zraky jasnými.**

Z polštiny přeložil Jan Pilař

Dr. M. Štemr:

Dukla - brána svobody

Jen několik málo měsíců nás dělal od slavného a nezapomenutelného dne, kdy před pěti lety překročil první čs. armádní sbor v SSSR na Dukelském průsmyku hranice vlasti. Cesta od Sokolova do Karpat byla dlouhá a těžká, byla to bojová cesta bez slavobran a slavnostních projevů. Jediná odměna čs. vojákům, bojujícím po boku Rudoarmějců, bylo nevyslovitelné štěstí osvobozených sovětských, polských a konečně československých občanů, osvobozených od německých okupantů. Na této bojové cestě prvního čs. armádního sboru v SSSR, která vyvrcholila v grandiosní operaci o zdolání Dukelského průsmyku, byl položen pevný základ své nové čs. armády, která jako armáda lidové demokracie je pevnou ochránkyní lidu, za jehož osvobození bojovala.

Vojáci prvního čs. armádního sboru SSSR pod velením gen. Svobody si odnášeli ze slavných bojišť na východní frontě ještě víc než pojové zkušenosti, získané od nelepší armády světa. Čs. vojáci si odnášeli ze Sovětského svazu neochvějně přátelství a lásku k národům země socialismu, odnášeli si důvěru a pochopení nezdolné sily, která prýští ze zakladatelů a budovatelů nové epochy lidstva, Stalina a Lenina.

Co to je ve skutečnosti socialistické vlasteneckví co znamená v praxi proletářský internacionálismus, to dokázali Stalinovi vojáci na Dukelském průsmyku. Přes osmdesát tisíc sovětských vojáků, dělníků a kolchozničků, studentů a profesorů, horníků a úředníků položilo své mladé nadějné životy, jež tak nadšeně milovali, v Karpatech za svobodu naši republiky. A stalo se tak v době, kdy ze Sovětského svazu byl již navždy vyhnán německofašistický okupant. A to nelze nikdy zapomenout.

Válka je tvrdou školou států a národních. Dva ročníky Vysokého vojenského učiliště podnikni v polovině června studijní historickou cestu do prostoru, v němž byla zahájena, provedena a nakonec ví-

Model pomníku dukelských bojovníků. Stavba pomníku je v současné době již před zaceněním.

těně zakončena dukelská operace.

Před odzem na východní straně k útoku u polského městečka Krosna uctili posluchači VVU památku padlých čs. hrdinů na symbolickém hřbitově přímo na hranicích Polska s Československem.

A potom se opakovalo před posluchači VVU velkolepé a slavné panorama dukelské operace od Krosna v Polsku až k řece Ondavě na Slovensku.

Za čtyři dny navštívili všechna významná bojiště, jimiž prošel první čs. armádní sbor přes Karpaty a Dukelský průsmyk do vlasti. Přes osmdesát dní a nocí trval poslední boj o přístupy k hranicím republiky a za osvobození prv-

Ukrajinský lid v naší republice

V prešovském kraji na východním Slovensku žije asi 100.000 občanů ukrajinské národnosti. Nejvíce Ukrajinců žije v okresech Snina, Medzilaborce, Gíratovce, dále v okresech Sabinov, Bardejov, Svidník, Prešov a Humenné. Mají své obecné a střední školy. Skol II. stupně mají 40, ukrajinské školy III. stupně jsou ve Svidníku, Humenném a Prešově. V Prešově je kromě toho ukrajinský učitelský ústav a obchodní akademie. Ukrainské obecné školy mají celkem 860 tříd. V Prešově vychází týdeník „Prešovsko“, vydávaný Ukrajinskou národní radou. V Prešově mají Ukrajinci i své státečné Národní divadlo. Mezi poslanci komunistické strany jsou tři zástupci ukrajinské národnosti v Národním shromáždění a tři ve Slovenské národní radě. Ukrajinský lid v naší republice je většinově zemědělský, protože průmyslu je v této oblasti dosud velmi málo. Pole jsou chudá, v zimě se pracuje v lesích. Na některých vesnicích jsou již založena strojová družstva a mnoho pastvinářských družstev si vede velmi dobře. Kontraktace byly všude podepsány na 100% a také dodávky se

plní. Politicky byli naši Ukrajinči vždy na výši. Ve volbách v roce 1946 byly to ukrajinské okresy, kde demokratická strana nedosáhla přes 50% hlasů. Při posledních volbách bylo mnoho ukrajinských obcí vlasteneckých; všichni voliči volili kandidátku Národní fronty. V obouji se Ukrajinci vyznamenali. Většina jich přebhla ze slovenské armády a bojovala v řadách československých vojsk v SSSR, některí z nich se vrátili jako hrdinové Sovětského svazu. Mezi našim ukrajinským lidem bylo hodně partyzáňů, některé vesnice byly celé zapojeny do partyzánského hnutí, mezi nimi obec Habura, která byla celá Němcí vypálena a zbyli muži postřeleni. Jsou to ukrajinské Lidice. Také obec Tokajík byla Němcí zničena. Dnes jsou obě obce téměř vystavěny a také ty, které utrpěly válek, jsou již většinou opraveny. V některých místech trvaly boje až 14 týdnů a z okresu svídnického zůstalo jen pět obcí uchráněno válčených škod. V obci Habura má každý občan válčený kříž a mezi vyznamenanými jsou i ženy, které se za války chovaly velmi statečně.

nich slovenských vesnic a městeček. Osmdesát nekonečných dlouhých dní a nocí rval se čs. a sovětský voják za neznámé výšiny, lesy, za přechody přes nepatrné horské potoky, ba za jednodivné stromy a nejenší horské chalupy.

Stáli jsme znovu před malou polskou vesničkou Machnukou, kde v září 1944 odráželi samopalníci hrdiny SSSR mjr. Sochora útoky německých tanků, samohybných děl a pěchoty. Se samopaly a ručními granáty sli čs. samopalníci proti německým tankům. Proč? Nenáviděli nacisty a imperialisty. Hranice porobené vlasti lákaly neodolatelnou silou.

Stáli jsme o den později na nezapočatelné kótě 534 a před Girouhou horou. Posluchači VVU slyšeli z úst tehdejších velitelů, kolik hrdinství, sebezáplavy a hlavně uvědomělosti bylo zapotřebí i vrat se deset dní a nocí bez přestávky o tuto zalesněnou kótou, oviádali komunikace k Dukelskému průsmyku.

Prošli jsme znovu vesnicí Teodorovou a městečkem Duklou, osadami, které před pěti lety kránilí Němci zuby netýkaly a z nichž nakonec byli přece vyhnáni spojenými silami sovětských a čs. vojáků. Obyvatelé polských vesnic a měst nezapomněli na ony hrozné a přitom šťastné dny a vitaní radostné vojáky spojeneckého lidově demokratického Československa.

Stáli jsme znovu na pozorovatelna u Baryvinka a Zindranovky, odkud jsou náše hranice na dosah ruky a odkud trvala cesta do první slovenské obce Vyšný Komárnik další dny a nocí naplněný útokem a obranou, příkazem a pronásledováním nepřitele. Od polského Barvinku do čs. Komárniku je pouze necelých šest kilometrů. A zastavili jsme se u Obszaru a později na řece Ondavě, kde byla zakončena dukelská operace, kde však ještě neskončila válka a boj za osvobození republiky.

Po zakončení první části studijní historické cesty navštívili posluchači VVU hřbitov padlých Rudoarmějců ve Svidníku, kde položili věnec.

POLSKÝ VELVYSLANEC

NA ČESKÉM VENKOVĚ

Polský velvyslanec L. Borkowicz, doprovázen zemědělským odborníkem svého úřadu ing. Finkem a min. radou dr. Havličkem z ministerstva zemědělství, navštívil některé obce českého venkova. Ve Vrbiciach byl nadšeně pozdraven polským zemědělským dělníkům, kteří se zúčastnili odborného kursu v traktorovém učilišti. Návštěva vyznala v přímou manifestaci československo-polského přátelství. V Jenči si prohlédl státní hospodářství a družstevní průmysl, v Litovicích rovněž státní statek, nové byty pro zemědělské deputátníky, místní jesle a mateřskou školku. V Jenči byl uvitán vedoucím představiteli okresu Praha-západ.

Velvyslanec Borkowicz projevil uspokojení z výsledku zájezdu a vyslovil přání se osobně zúčastnit s personálem svého úřadu zemědělské brigády, kde by ho bylo zapotřebí. TMZ

Co nás spojuje s lidovědemokratickým Maďarskem?

Co nás s Maďarskem v minulých dnech rozdělovalo a proč bylo mezi oběma státy tak mnoho nepřátelství, o tom nás buržoasie obou zemí den ode dne a rok za rokem názorně převeděovala. Dnes víme, že to byl záměr kapitalistické vládnoucí vrstvy, která na té i oné straně dovedla těžit z národnostních rozporů, které byly čas od času uměle rozdmýchány, aby nacionální spory se staly největší překážkou v dorozumění českého a maďarského pracujícího člověka.

A pak se stalo, že nás pracující člověk přišel do Maďarska a viděl, že poměry, v nichž tu žijí maďarskí proletaři, nikterak se nelíší od poměrů u nás. Neohlédnout, že na nepřehledných lánec maďarských polí se od slunka východu do slunka západu až do úpadu dře maďarský zemědělský dělník s celou rodinou, jen aby uhájil své životy. A viděl zpupnou nádheru maďarských magnátů a grófů, kteří po způsobu feudálních velmožů tyčí z této bidy a dřiny maďarského pracujícího člověka, a sotva mohl při tom pohledu nevzpomenout na naše všecké Preisse, Schichty a ostatní průmyslové otrokáře a vyděrače, kteří žili podobným způsobem.

Co dělalo československého a maďarského pracujícího člověka? Nic! Jejich dílna a surové vykořisťování bylo tu i tam stejné. A co je spojovalo? Jediná myšlenka, jak svrhnut toto panství kapitálu a nastolit režim, kde by nebylo vykořisťování člověka člověkem. Takové byly ideály pracujícího lidu na obou stranách, ideály pro kapitalistickou buržoasií příliš nebezpečné, než aby se jím nepokoušela čelit rozsévaným národnostním záště a umělým konstruovaným incidentům a srážkám.

K takové činnosti se však buržoasii podařilo přimět jen vrstvy třídně málo uvědomělé nebo nacionálismem otrávené. Třídně uvědomělý pracující lid byl na obou stranách těžce persekován, jejich vůdci byli zavíráni, aby nedošlo ke sbližení proletářů a k prohlédnutí ničemné a zločinné hry buržoasie s nejsvětějšími národními zájmy.

Teprve druhá světová válka a hlavně vstup Rudé armády do Československa a Maďarska po prvé oklidily přehrady mezi oběma národy. Boj s buržoasií byl uvnitř zemí vítězně dobojován, maďarský a československý pracující lid se zbavil kapitalistického systému a najednou měli k sobě velmi blízko. Buržoasii hrubě posmývaný proletářský internacionálismus mohl být uskutečněn v celé své síle a působnosti a výsledek se rázem dostavil. Zmizelo národnostní záště, neboť ztratilo svůj buržoasné kapitalistický záměr, a lidově demokratické Československo a Maďarsko je dnes ve střední Evropě zárukou mírového uspořádání vzájemných poměrů k zlosti a litosti západních imperialistů, kteří tu ztratili nejmocnější opor pro své ziskuchitivé režidy.

Týden dětské radosti v Žatci

Letošní týden dětské radosti vyvrcholil v Žatci v neděli 19. června oslavami s bohatým programem. Zlatým hřebem tohoto programu bylo slavnostní otevření městských a okresních jeslí a Dětského domova pro sirotky, polosirotky a děti potřebující zvláštní péče. Současně převzal Svaz Čechů z Volyně oficielně patronát nad Dětským domovem.

Krásné slavnosti otevření těchto sociálních ústavů, která se konala v budově Dětského domova, se zúčastnili zástupci ministerstva práce a soc. péče, krajského, okresního i místního národního výboru, ČÚZ a rovněž delegace Svazu Čechů z Volyně.

Slavnost byla zahájena dětským sbohem za řízení ředitele Ecka.

Po uvitém projevu předal soc. ref. ONV v Žatci Beran klíče ústavu soc. ref. KNV Bajerovi, který výstižně v procestním projevu porovnal péči o dítě za dob dřívějších s dneškem. Vzpomněl, že je sám jedním z těch, kteří tuto péči potřebovali a marně hledali za první republiky. Poděkoval také všem, kteří se o vybudování krásných sociálních zařízení v Žatci zasloužili. Závěrem předal klíče ústavu správky Tomáškové s přání, aby vždy otevírala neen tuto budovu, ať i srdce všech chovanců.

Potom promluvil za MNV v Žatci předseda František Malát, který řekl:

„Vážení přátelé, milí hosté, milé děti! V rámci akce „Týden dětské radosti 1949“ přistupuje okresní národní výbor v Žatci k slavnostnímu otevření sociálních ústavů. Tento aktem vyvrcholuji v poslední den týdne dětské radosti všechny akce během tohoto týdne pro radost našich nejménších uspořádané.“

Nebylo těch akcí málo a bylo hodně radosti, kterou jsme mohli pozorovat v očích naší mládeže, která se v tak hojném počtu všech pořádaných podniků zúčastnila.

A není jisté nikoho v řadách našeho občanstva, kdo by se neradoval zároveň s těmi čistými dušemi našich dětí, kdo neměl by snahu přispěti ze všech sil k tomu, aby život budoucnosti našeho národa, našich dětí, byl po všech stránkách co nejradostnější a nejspokojenější.

Dětem nutno poskytovat i ten to nejlepší a vždy v přiměřených dávkách, aby jejich vývoj po stránce tělesné i duševní byl upraven co nejdárněji a aby si neodnášely do gospodářských let vzpomínky na útisk a strádání, které jim lidská společnost během dětských let připravila.

A proto dnešním dnem neskončí úsilí zaistit všem dětem pracujících říd dětské radostné a spokojené mládí, naopak bude me v tomto úsilí pokračovati nadále a ještě usilovněji. Jedním z trvalých sociálních zabezpečení radostného dětíství jest právě dnes otevřený Dětský domov a dětské jesle.

V těchto institucích bude pečováno o děti pracujících vrstev, které stále ještě nemohou vzhledem k svému pracovnímu nasazení věnovat svým nejmenším všechnu potřebnou péči.

Město Žatec vynaložilo všemožnou péči i přiměřený náklad na dokonalé zařízení a vybavení nových dětských jeslí a jest jen proto žádoucí, aby tato snaha byla správně pochopena a oceněna a aby tohoto sociálního opatření bylo v plné míře využito.

Děkuji ménem města všem, kdo se o úspěch Týdne dětské radosti přičinili a

Dětská radost - trvalý program!

přál bych si, aby svou přízeň i oběťavou práci tomuto účelu i nadále zachovali a přejí jejich podnikání plného zdaru!“

Za delegaci Svazu Čechů z Volyně promluvil předseda red. Chudoba. Řekl:

„Vážení přítomní! Soudružky a soudruzi! Z rozhodnutí ústředního výboru Svazu Čechů z Volyně po předchozí dohodě s okresním národním výborem

přebíráme dnes oficiálně patronát nad Dětským domovem v Žatci, nad sociálním ústavem, který může být krásnou výškou a pýchou nejen našeho města, ale celého okresu a kraje.“

Dětský domov v Žatci se zrodil z nutnosti poskytnouti sociální zajištění sirotků, polosirotků a dětem potřebujícím zvláštní péči — iich u nás na Žatecku je zvláště značné procento vzhledem k tomu, že je zde řada sirotků a polosirotků po padlých příslušných čs. zahr. arm. ze SSSR — z řad volyňských Čechů. Začátky v r. 1946 byly velmi těžké, překážky značné. Zde nutno vyzvednout a zhodnotit oběťavou, cílevědomou a úspěšnou snahu správky ústavu — Tomáškové —, která jeho zvelebení a povznesení věnovala a věnuje všechny svoje schopnosti a síly. Rovněž taj. KOPM — Jarolím — měl vždy a stále na zřeteli tento velmi důležitý sociální problém na Žatecku, za velkého přispění MNV v Žatci.

Avšak teprve po únoru 1948 se podařilo okresnímu národnímu výboru uskutečnit plán rozšíření vhodného umístění a moderního vybavení Domova tak, jak to vyžaduje naše doba, a to především dík pochopení a přispění min. sociální péče, které náslo takřka všechny fin. náklady s tím spojené.

Dnes se můžeme opravdu všichni rádovat z dobrého dila. Nemusíme již mít obavy a starosti o budoucnost našich dětí, postižených osudem, ochuzených o teplo a kouzlo rodiny a domova. Náš stát, lidově demokratická republika spící k socialismu, přivzala i tyto úkoly

pěce o ně a prostřednictvím lidosprávných orgánů je řeší tak dobré, jak jsme toho svědky i dne zde. Kromě toho vživá se dnes i instituce patronátu závodů, spolků a organizací i nad sociálními ústavami a jistě se osvědčí.

Svaz Čechů z Volně byl od založení ústavu nápmocen dle svých možností při řešení různých menších i větších úkolů Domova a proto i v budoucnosti — jako patrč — dostojí jistě svým povinnostem.

Jako dar SČzV Dětskému domovu u příležitosti převzetí patronátu bude ustanovená drůbežárna s počtem slepic rovným počtu chovanců.

Při této příležitosti bych se chtěl zmínit o jediném nedostatku Domova, který se však dá při dřté vůli kompetentních činitelů snadno odstranit. Ústav má jen malý dvorec — a žádnou zahradu — ač v sousedství zahrady jsou a mohly by mu být přiděleny.

A závěrem děkuji jménem Svazu Čechů z Volně a jménem všech dětí, které zde našly nový, krásný, radostný a šťastný domov — orgánům státní a lidové správy za velkou sociální dílo, jež je i průvodním zjevem naší veliké doby a nejkrásnějším svědectvím politické, kulturní a mravní vyspělosti lidu, který si sám zákony dává a tyto rovněž respektuje a výkonává".

Závěrem vyjádřil zástupce min. práce a soc. péče radost a uspokojení nad tím, že se Zátec rádi po stránce soc. péče mezi nejlepší okresy v republice a znova poděkoval všem, kdo na tomto díle spolupracovali.

Slavnost byla ukončena prohlídkou ústavu, který dnes po stránce vybavení a zařízení patří mezi nejlepší ústavy tohoto druhu.

-jc-

Zvýšená výroba zajišťuje lepší zásobování

V prvé době obnovování výroby po válce ještě průběhem dvouletky trpěl nás spotřební trh zřejmou depresí. Nedostatečná výroba zásobovala obyvatelstvo, které mělo po letech válečného strádání zvýšené požadavky, jen velmi nedostatečnou měrou. Nejnudnější zásobení bylo udržováno jen za pomocí velmi rozsáhlého reglementování nejrůznějšího druhu a přitom ještě značné množství výrobků unikalo na černý trh. Za těchto okolností měly peníze jen velmi malou reálnou sílu, a to zase mělo nepříznivý zpětný vliv na pracovní mýráku a na výkonnost. Nebylo dostatečného podnětu ke zvýšení pracovního úsilí a ke zvýšení příjmu, když za peníze nebylo možno si koupit dostatečné množství toho, co spotřebitel nejvíce potřeboval. Tak trpěl trh nedostatečným rozvinutím výroby a výroba zase byla nepříznivě ovlivněna nespokojenosť konzumentů.

Tento začarováný kruh se podařilo rozetnut leprve koncem dvouletky a začátkem pětiletky. Stalo se tak dvojí cestou: výroba spotřebního zboží koncem dvouletky stoupala natolik, že bylo možno krýti uspokojivější měrou nejnaléhavější potřeby. Zároveň však byl sjednaný konečně pořádek v distribuci sítí, nejdříve zavedením velkorozdělení a vyfázěním velkoobchodu v textilu a potravinách i v ostatním velkoobchodě a v zahraničním obchodě a vybudováním sítě maloobchodní a družstevní pro valnou část spotřebního zboží, která podléhá nyní přímému dirigování a přímé kontrole národních podniků. To umožnilo pak další krok, totiž že na počátku pětiletky byl zřízen volný trh, který vyřadil černý obchod a zároveň se stal

pomoci všeobecné daně hlavním prostředkem socialistické akumulace.

Tímto způsobem jsme dospěli tak daleko, že vázaný prodej byl velmi podstatně zúžen. Jak uvedl ve svém výklu Národního shromáždění ministr vnitřního obchodu Fr. Krajcír, je dnes mimo textil, konfekci a obuv, mýdla a kapesní klobinky plně uvolněno veškeré nepotratníkové průmyslové zboží denní potřeby. Průběh dosavadního prodeje těchto výrobků vykazuje zvyšující se obraty.

Zvláště potěšitelné je, že kupující jsou většinou z pracujících vrstev.

Před válkou se prodeje takového zboží v tomto rozsahu nikdy neuskutečnily, a to jen ve splátkovém obchodě, kdežto nyní se kupuje za hotové.

Po dodržení dodávek volný prodej

Vláda rozhodla, že rolnici po splnění výrobních a dodávkových smluv budou moci volně prodávat obilí, luštěniny, mák, zeleninu, seno i slámu. Mají však i jinou možnost. Mohou do 31. července uzavřít ještě dodávkovou smlouvu a dodat přebytky obilí za úřední ceny stanoveným vykupovačům. Tak mají záruku, že své výrobky opravdu prodají.

K volnému prodeji mléka, másla, vařec a hrabavé drůbeže přistoupí tedy také volný prodej obilí, luštěnin a máku. Bude to znamenat další zlepšení našich zásobovacích poměrů. Usnesení vlády bude tedy vítáno nejen rolníky, ale také všemi spotřebiteli.

Zabezpečení letošní sklizně

Měsíc červen rychle ubchl v pracích na senech a okopávce řepy. Tak jsme se značně přiblížili době zni. Deštivé a chladné počasí v prvních dvou třetinách června sice vývoj a zrání zemědělských plodin poněkud pozdrželo, tím však se pouze vyrovnal časový náskok, který letos měly zemědělské plodiny proti jiným rokům včasnému provedením setby a příznivým vláhovým poměry na jaře. Můžeme proto v každém případě počítati se sklizní kvantitativně výdatnou. Bohatá sklizeň však znamená větší pracovní úkol. Pamatujeme se dobrě, že v roce katastrofálního sucha 1947 jsme se oběšli při sklizni obilí téměř bez brigád, poněvadž rolníci stačili na skrovou sklizeň hladce skoro úplně sami. Letos můžeme právem očekávat, že nás budou žně stát více práce a více potu. Musíme se z toho i radovat, poněvadž to bude znamenat více cheba a monky, více základních živin na záštěl pro celý další rok. A všichni víme, že úroda našich polí a luk je jedním z nejdůležitějších svorníků, na nichž spočívá naše životní úroveň.

Avšak sebe rozlehlejší pole žirných klasů nebyla by nám ně platna, kdybychom obilí, jež se na nich urodilo, nedostali včas a bez škod pod střechu. A jestliže sklizeň letošní úrody si vyžádá více práce než v předchozích letech, musíme se na to dobré připravit, to zna-

mená sklizňové práce již nyní předem plánovat. Plánovat nejen v měsíci celostátním, nýbrž v každém okrese, v každé obci, u každého rolníka. Zkušenosti, které jsme získali při plánovaném provádění nárazových prací v zemědělství, nás vesměs přesvědčily, že i nejobtížnejší úkoly lze zvládnout, jestliže včas učiníme potřebné přípravy a estiže na provedení úkolů nasadíme všechny prostředky, které máme po ruce. Letos jsme bohádik po stránce mechanisace sklizňových prací již daleko lépe vybaveni, než tomu bylo ještě před rokem. Záleží jen na tom, aby okresní a místní zmocnenci pro sklizňové práce si včas ujasnili, kolik strojů nebo pracovních sil mají k disposici z domácích zdrojů, v jakém rozsahu lze sklizňové práce usnadnit sousedskou výpomocí a do jaké míry bude třeba a možno si vyzádat pomoc státních strojových stanic. Národní výbory stojí tu před velmi odpovídáním úkolem, aby prostřednictvím svých zmocnění sklizňové práce dopodrobna rozplánovaly, připravily a zorganisovaly.

Rekli jsme, že z pravděpodobně bohaté úrody letošního roku se můžeme upřímně radovat. Můžeme se z ní radovat všechni, jak spotřebitele ve městech, tak i rolníci na venkově. Pro zemědělce bývala v minulých letech bohatá sklizeň často danajským darem. Měla za následek stupňovanou nabídku v době po žních, které zejména obilní mezibchod

využíval k spekulativnímu zpracování cen. A tak často více starostí než obilí sklidit, dalo rolníkovi úsilí, aby pracně sklizené obilí bez ztráty prodal. V našem plánovaném hospodářství jsme učili přípravu temuto stavu, znevažujícimu a znehodnocujícímu práci rolníků. Soustava dodávkových smluv, které zemědělci sjednali na podzim, zaručuje našim rolníkům, že všechny smluvně nabídnuté plodiny mohou dodati pro všechné zásobování za výkupní ceny, které byly právě v těchto dnech stanoveny a jež zůstávají v zásadě na téže výši jako loňského roku. Pokud rolnici splní dodávkovou smlouvou, budou moci tentokrát i obilí prodávat na volném trhu nebo je nabídnout za úřední ceny opravňeným vykupovačům. Jistota zemědělců, že se letošní sklizeň skutečně zhodnotí a že za jejich námahu se jim dostane spravedlivé odměny, zvyšuje se ještě tím, že se jim zaručuje právo uzavřít nad svou rádnou smlouvou ještě dodatkovou smlouvou, jestliže tak uční do 31. července t. r. Nemusí proto rolník hledat stříc budoucí sklizni s nejmenšími obavami, že by se octl pod tlakem stupňované nabídky. Naše zemědělská politika v soustavě našeho plánovaného hospodářství mi zaručuje, že zajistí-li výsledky letošní sklizeň pro celek našeho hospodářství, zajistí tím i spravedlivou odměnu za svoji práci.

Zprávy svazu

Předsednictvo Svazu Čechů z Volyně projednalo na schůzi 25. 6. t. r. některé aktuální otázky týkající se běžných záležitostí Svazu a učinilo tato usnesení:

- Doporučiti odborce SČzV v Šumperku uspořádání pietních oslav k 6. výročí malinské tragedie v Novém Malině v neděli 10. 7. 49. Požádati vedení pravosl. sboru v Zatci o uspořádání vzpomínkové bohoslužby v tentýž den u základního kamene k pomníku malinským mučedníkům v Zatci.

- Vzhledem k nedostačku fin. prostředků, zaviněnému především nezaplatěním předplatného většinou odběratelů Věrné stráže, poskytnouti administraci úvěr 25 000 Kčs ze soc. fondu.

- Přimouti schopného a obětavého administrátora pro Věrnou stráž. Písemné nabídky přijímati do konce července t. r.

- Uložiti všem odběckám Svazu povinnost inkasování předplatného za Věrnou stráž současné se členskými příspěvky.

- Prodloužiti funkci zástupce SČzV Čl. Z v Praze o další tři měsíce a touto funkci pověřiti špt. Kozáka.

- Zplnomocnit Jar. Chudobu, Alex. Nágla, Vlad Libovického a Igora Tučáka k slavnostnímu převzetí patronátu nad Dětským domovem v Zatci jménem SČzV.

- Odrožiti otázku další smlouvy s kult. rcf. mistrem Libovickým do výsledku jednání stát. dramat. rády o jeho zařazení resp. uvolnění pro tento účel.

- Schváliti tříměsíční budovatelský plán navržený ústředním taj. Náglem v rámci plánu činnosti pro rok 1949.

Poplatkové úlevy pro přestěhovalce a reemigranty

Ministr financí předložil vládě osnovu vládního nařízení, kterým se prodlužuje účinnost zákona o poplatkových úlevách při úpravě právních poměrů přestěhovalců, přistěhovalců a některých jiných osob.

Podle osnovy se prodlužují poplatkové úlevy, poskytované podle zákona z 15. října 1947 čís. 181 Sb., k nutné úpravě majetkových a výdělkových poměrů přestěhovalců a reemigrantů až do 30. června 1950. Osvobození se vztahuje na poplatky z podání, vysvědčení úředních vyhotovení a úředních úkonů, kterých je třeba k uvedeným účelům, u reemigrantů pak též k úpravě majetkových a výdělkových poměrů, souvisících s přesídlením do vlasti, nebo k opatření přiměřeného zaměstnání. Poskytne-li stát jmenovaným osobám k uvedeným účelům záplýjku, nebo zaručí-li se za takovou záplýjku, poskytnutou peněžním ústavem k tomu zmocněným, jsou osvobozeny od poplatků také listiny a knihovní zápisý o takových záplýjkách.

Pplk. Leopold Rauš vykonával do května t. r. funkci styc. důst. MNO při OU a FNO v Teplicích Lázních. V této funkci vykonal mnoho záslužné práce zvláště pro přislušníky čs. zahr. arm. ze SSSR z řad vol. Čechů, začež mu byl vysloven i v SČzV dík a uznání. Po zrušení této funkce byl přeložen na jiné služební místo. Svaz Čechů z Volyně obdržel od něho dopis, v němž píše: „Děkuji upřímně a z celého srdce za Vaše uznání a pochopení. Co jsem vykonal pro Čechy z Volyně, nekonal jsem jen z pouhé úřední povinnosti, ale konal jsem z opravdové lásky k nim...“

Současně prosím, aby mi i nadále byla zaslána Věrná stráž.“

Jsme přesvědčeni, že pplk. Rauš ani na svém novém působišti na vol. Čechy nezapomene.

Žádost o čs. stát. občanství. Reemigranti, kteří se vrátili do ČSR mimo transporty aneb zde zůstali jako vojáci po ukončení války a nemají dosud definitivní státní občanství, ať se neprodleně přihlásí o jeho vydání u příslušných okr. národních výborů, prostřednictvím odběček SČzV. K žádosti o udělení def. státního občanství přiloží následující doklady: 1. Prozatímní státní občanství, vydané ministerstvem vnitra v roce 1945. 2. Vojenský průkaz neb propouštěcí list. 3. Křestní list. 4. Je-li žadatel ženat a jeho manželka přijela s transportem v roce 1947, přiloží rovněž opětný osvědčení manželky a ostatních příslušníků rodiny. Upozorňujeme, že lhůta podávání žádostí uplyne dnem 31. 12. 1949.

Naši za hranicemi

Polsko

Krajané v Lublině jsou soustředěni ve Svazu Českoslováků, který vyvíjí pěknou osvětovou činnost. Má vlastní spolkovou mis. nos. kde se krajané každý týden scházejí. Jejich přátelských schůzek se účastní také Poláci. Ve spolkové místnosti mohou československé časopisy a denní tisk, rozhlasový a gramofonový přístroj. Spolková knihovna je však chudá. Svaz pořídá příležitostně slavnosti a na členských večerech přednášky o Československu a jeho budovatelském úsilí. Nyní je v Lublině otevřena „První výstava československé knihy“, kterou již navštívilo několik set osob.

Odběratelům Věrné stráže

V posledním čísle VS byla zmínka, že pravděpodobně VS bude vycházet jen do nového roku. Důvod je ten, že předplatitelé neplati přeplatné. Cožpak je to důvod? Což nemáte nikdo tolik svědomí, abyste vyrovnal přeplatné? Uvědomili jste si, že VS je vás zájmový časopis, a uvědomujete si, co budete znamenat bez tohoto časopisu? Co bude znamenat SČzV bez spoly s členstvím? Máte tolik nerozřešených problémů, nemáte vyřešenu otázku úhrady za zanechané majetky na Volyni a vůbec mnoho věcí, které se musí ještě řešit. Co vy tomu říkáte? Je vám to hostejné? Prosím, abyste se vyjádřili. Napište do redakce vás názor. A hlavně každý se podívejte, zda máte zaplacenou. Jak mi řekl administrátor, některí odběratelé dlužují nejen za rok 1948, ale také za rok 1947, a to není žádná čest. Kdyby to byly velké peníze, ale je to takový pakatel, že myslím, že byste to měli vyřídit. Vždyť bez časopisu byste byli ztraceni. Docházejí redakci dopisy, kde se píše, že je to jediné pojítko a jediný časopis, který nás informuje o našich problémech. Tak také užněte svoji pověřnost a okamžitě zaplatte dlužnou částku. Uvědomte si, cím budete bez tohoto zájmového časopisu? Mám návrh: aby se nezakládaly nějaké sociální fondy — vždyť o sociálně slabé pečuje stát —, ale aby se zakládal fond tiskový! Rozmyslete si to vše!

V. L.

Rudolf Dvořák, Minitonas Man. Canada, hledá své svagry Václava a Vládu Oberajtroy. Každou zprávu podejte na uvedenou adresu

Vláda stanovila výkupní ceny rostl. výrobků na r. 1949

Zemědělci, kteří splnili výrobní a dodávkovou smlouvu, mohou volně prodávat obilí a některé jiné výrobky

Vláda měla v úterý 21. 6. odpoledne schůzi, v níž stanovila na návrh ministra zemědělství Julia Duriše výkupní ceny rostlinných výrobků ze sklizně 1949. Usnesla se, aby výkupní ceny obilovin na rok 1949 byly stanoveny ve stejné výši jako v r. 1948, s tím, že mimořádný příplatek 20 Kčs u žita, vyplácený z veřejných prostředků, odpadne, protože důvody pro jeho poskytování, t. j. mimořádné poměry, způsobené suchem v roce 1947, pomíňují.

Zvyšují se výkupní ceny semen slunečnice, světlíce a lničky o 86 Kčs z 514 na 600 Kčs za 100 kg. Ostatní základní výkupní ceny olejnín včetně přemí a příplatků se nemění.

U pozdních bramborů se zvyšuje výkupní cena u standardu I. (žlutomasé rohlíčky) o 20 Kčs na 150 Kčs za 10 q. Cena standardu III. (kulaté žlutomasé) je snížena o 5 Kčs na 95 Kčs za 1 q. Ceny bramborů krmných se zvyšují o 25 až 29 Kčs na 85 Kčs za 1 q a bramborů průmyslových o 9.80 Kčs až 11 Kčs za 1 q podle obsahu škrobu. Bramborové škrobnosti do 16% budou výkupovány za 85 Kčs, za 1 q a na každé další procento škrobu bude vyplácen příplatek 5 Kčs.

Zachována buď dosavadní výkupní cena cukrovky v částce 60 Kčs za 100 kg čisté váhy, při čemž pěstitel přispěje částkou 2 Kčs za každých 100 g na

Které léčivé rostliny budeme sbírat

Tato roční doba je velmi bohatá na léčivé rostliny, jež volají po sběru. Sbírání kmín, arniku, květy chudobky, heřmánu, chrp, jalovce, hluchavky, řebříčku, lípy, bezinkových keřů, pivoněk, růží, květy stračkové, úročníku lékařského, koňského kaštanu a j. Dále jsou výborné listy řepíčkové, jahodové, vlašského ořechu, rozmariny, podbělu, listy březové, máty kadeřavé i máty peprné, jitrocele, ostružníkové a malinikové, borůvkové a pod. Výtečná je nať vlaštovičenková, čekanková, konvalinková, přesličková, blinová, řebříčková, mateřidoušky, tymánu, rozrazilu, polní macešky, řimbaby, petržele, mařinky, bazalky, pelyňku atd. Sbírá se semeno ocúnové, dobré jsou stopky třešňové a jalovcové vršky.

Hledané jsou bylinky, léčicí kašel. Tu je výborný odvar z květu slezu, divizny, nať tymánu a mateřidoušky, z anýzu, fenyklu, ibišku nebo i z květu vlněho máku. Tuberkulosu a plísní choroby vů-

úhradu nákladů, spojených s hubením mandelinky brombor, a řepných škůdců.

Výkupní cena semene vojtěšky bude snížena o 1500 Kčs. Naproti tomu se zvyšují ceny semene jetele červeného a bílého a 500 Kčs, svědského o 440 Kčs, úročníku o 360 Kčs, inkarnátu o 230 Kčs a vičence nevyloštěného o 140 Kčs za 100 kg proti cenám dosavadním.

Výkupní ceny čekanky, stonkového lnu, chmele, tabáku, sena a slámy zůstávají na výši cen, platných pro sklizeň z roku 1948.

Ministrně výživy ing. L. Jankovecová podala vláde nředěžnou zprávu o průběhu výkupních a dodávkových smluv a opatření, z nich vyplývajících. Na její návrh stanovila vláda, že zemědělcům, kteří splnily výrobní a dodávkovou smlouvu nebo vůbec nemají dodávkový úkol, bude povoleno prodávat volně, přímo spotřebit, um nebo oprávněným výkupovacům obilí, luščiny, mák, seno a slámu, jakž i zeleninu.

Současně stanovila vláda konečné lhůty pro sňalení dodávek zemědělských plodin. Obili kromě kukuřice musí být v českých krajích dodáno nejpozději do 24. prosince 1949, na Slovensku do 14. listopadu 1949. Jedlé a krmné luštěniny, řepka, řepice, hořčice, světlíce, ohnici a mák, musí být dodány do 21. prosince 1949 a kukuřice, semena lnu, konopí, slunečnice, soji a lničky nejpozději do 31. ledna 1950.

S ohledem na systém dodávkových smluv zmocnila vláda ministrně výživy, aby nově upravila způsob samozásobilského mletí.

bec léčí odvar na polní přesličky a konopice ($1\frac{1}{2}$ lžice směsi na dva šálky vody, svařit na jeden šálek). Na vypočení je znamenitý odvar z lipového květu. Na vyplachování ústní dutiny a ošetření sliznice se doporučuje odvar z květu heřmánku, na kloktání je výborná šálka heřmánu, na kloktání je výborná šálka heřmánská a střeva čisti odvar z květu bezinkových. Proti nadýmání se osvědčuje odvar heřmánu, kmínu, anýzu, fenyklu, nať máty peprné a pod. Bezová kůra, březové listy, nať macešková, tavolníkové květy působi prospěšně na orgány močové.

Je přirozené, že nelze pomyjeti při význejších onemocněních lékařskou pomoc. Není možno nahradit nicméně rádne léčení. Avšak střídám užívání přírodních léčiv s vědomím lékaře je způsobilé upevňovat naše zdraví. Proto sbírání léčivých rostlin má být přijemným a užitečným zaměstnáním každého milovníka přírody a kulturního člověka.

Zásady lysenko-mičurinské agrobiologie razi si cestu světem

Naše širší veřejnost je dosud velmi málo informována o tomto novém vědeckém směru, který není jen akademický, teoretický objevem, ale stal se přímo jedním z hlavních pilířů překvapujících úspěchů sovětského zemědělství. Dnes jsou zde již hospodářské závody, státní statky a kolchozy, které docílují až 100 q pšenice po 1 ha a rekordní dojivostí 50–60 litrů denně.

Naše veřejnosti, svedena srovnáváním s průmyslem, podléhá často klamné představě, že první a snad jedinou podmírkou pokroku je mechanisace. Sama mechanisace v zemědělství nic nezmůže, není-li založena na správné představě o životě organismu. Výši výrobní formy zemědělství nesmí ustrnout a omezit se jen na mechanisaci, naopak musíme umět docílit výkonnějších organismů. Dosavadní názor o nezvratných zákonech dědičnosti vylučoval pírozeně možnost podstatnějšího vlivu na výkonnéjší organismus, vše bylo podle něho nutně závislé na dědičnosti. Změna organismu byla jen věcí náhody. Objev Mičurinovy, rozvinuté ještě hlbouběji Lysenkem, však ukázaly, že je možno měnit podle potřeby — zákonitě — organismus, když dovedeme účelně a cílevědomě měnit a přizpůsobit prostředí. A na základě této teorie aplikované účinně na praxi dosáhl Sovětský svaz v posledních letech úspěchů, které doslova ohromily svět a které mohou vést opravdu tou nejkrajsí cestou k využitě socialistického bohatství.

Nejdé však jen o docílení dočasných abnormálních výsledků. Jde také o to, abychom je dovedeli udržet na poli i ve chlévě, jde o uvedení Lysenko-mičurinské vědy v praktický život. Agrobiologie je věda, která se neomezuje jen na laboratoř, ale její laboratoři jsou pole, louky a chlévy, je to věda, která dává otázky přímo přírodě, věda, při níž spolupracuje nejen akademici odborníci-vědci, ale s nimi zároveň i praktičtí zemědělci, kmeti a dělnici.

Ceskoslovenské zemědělské akademie si učinila pro nejbližší dobu svým programem zpopularizovat tyto objevy a ukázat, v jaké synthesi právě praxe s vědou mohou spolupracovat. Připravuje proto pro nejbližší dobu krajské konference, kde by za těsné spolupráce vědeckých odborníků, praktických pokročilých rolníků a zemědělských dělníků bylo vysvětleno, jaké nové metody práce a jaké nové výsledky tento nový vědecký směr nám přináší. Jako výsledek této konference bude praktické založení f. zv. klubu lysensko-mičurinských, kde bude možno sledovat další výsledky aplikace této vědy na zemědělskou praxi a zároveň také prakticky spolupracovat. To znamená, že cílem celé této velké akce má být docílení mimořádných vysokých sklizní a úspěchů na poli i ve stájích, ale také záruky, že tyto úspěchy budou udrženy a zachovány. Všechny osvědčené zásady této vědecké metody budou uváděny v praxi hlavně pomocí státních státků a jednotlivých zemědělských družstev, Československého svazu českých zemědělců, Československého svazu mládeže a j. Stojíme tedy opravdu před revolucí zemědělské výroby.

Hledají se spisovatelé z továren a polí

V nejširších vrstvách našeho lidu je velký zájem o literaturu, a to nejen zájem o četbu, ale i zájem o psaní, o spisovatelské vyjádření. Mnoho dobrých, neznámých lidí dovede krásně popsat události z vesnice, z továrny, z dolu, neboť oni tyto události přímo žijí, vytvářejí je. Kdo může lépe zachytit kvas dnešní převratné doby, kdo může bezprostředněji popsat obraz našeho úsilí o socialistickou společnost, než dělník u stroje, horník v dole nebo rolník na poli? Vždyť oni rozhodují o tom, kdy a jak rychle dospějeme k našemu cíli. Zachytit tuto dobu je práto nesmírně závažný úkol. Svat československých spisovatelů si toto uvědomuje a proto se rozhodl uspořádat velkou literární soutěž pro pracující, v níž by mohly naše lidové talenty projevit své umění.

Soutěž je vypsána k 1. květnu a bude skončena 15. září. Výsledky budou ozná-

meny k 28. říjnu. Do této akce se zapojuje ROH, Svaz mládeže, JSCZ, kulturní patroni a pod. Avšak soutěž samozřejmě má jen pomocný význam pro dané autory povídka, reportáž, vzpomínka, básni atd. Ti nejlepší pak budou moci navštívit tříměsíční odborný kurs, kde jim naši známí spisovatelé budou přednášet o technice spisovatelství a nejrůznějších problémech s tím spojených. Tvorba nových lidových talentů bude mít jistě nesmírný význam pro obrodu naší literatury, která se sice už může vykázat pěknými úspěchy, ale v celku ještě dosti trpi jakousi chudokrevností, je bez života.

Víme, jaké skvělé úspěchy měla podobná akce v Sovětském svazu, kde ji organizaoval sám Maxim Gorkij, a proto už nyní upozorňujeme všechny své čtenáře na tuto akci a přejeme jim plného úspěchu v jejich pokusech.

Jiřina Kazilovská získala třetí místo v solovém tanci a účinkovala v souboru „Sumavan“, který získal druhé místo ve sborovém zpěvu a sborové recitaci.

Václav Šimek z Dolní Libiny umístil se na 3. místě v tvorbě vlastních básní ve čtyřech řech na 2. olympiadě lidové tvorby 1949 v Zatci.

Kde příští olympiada?

Tato otázka musí být rozřešena vzhledem k tomu, aby se včas vše dobře připravilo. Dostal jsem dopis, kde navrhuje obořečka SČzV v Novém Jičíně-Suchdol, aby se taková menší olympiada konala na Moravě, jako „Moravská“. Tento návrh není dobré možný k provedení, nebo na Moravě je zatím jeden soubor. Ale mohlo by se uvažovat o tom, aby příští olympiada se konala na Moravě. Prosil-

bych, aby se o tom „Moraváné“ vyjádřili. Dále bude nutno, aby se udělal sjezd kult. ref. všech odboček a vedoucích souborů, kde by se prodebatovalo jak pořádat tyto soutěže ve čtyřech řech, vyměnit si svoje poznatky z dosavadních olympiad a dojednat místo, kde by se třetí olympiáda konala. Všechny tyto prosím aby se vyjádřili, kdy bychom se v dohledné době mohli sejít? Libovický,

Zájezd do Měcholup

Poslední vystoupení kult. skup. „Žatec“ v rámci kult. spolupráce s polskými zem. dělníky na Žatecku bylo v Měcholupech. Po Novém Sedle, Velemyševsi, Počeradech přišly Měcholupy. Tady to začalo hned nějak divně. Přišel do toho závěr týdne dětské radosti. Nezbýlo nic jiného, než to spojit. Sraz účinkujících byl o 14. h. na náměstí v Žatci. Ovšem příroda se začala mračit, tak sotva přišel traktor a nasadili jsme, spustil lijavec. Tak dolu a schovat se. A tak se to opakovalo, až konečně dešť se trochu uklidil, nosedli jsme a jeli. Příroda dýchala čerstvým dechem po deštích. Do Měcholup jsme přijeli včas. Nebylo možné, aby se za toho počasí — silného větru a deště — vystoupení konalo v přírodě. A tak to bylo v sokolovně. Ovsem v sokolovně byl také bufet, kupovalo se, dětičky se bavily (to by nevadilo, horsí bylo, že se bavil i učitelský sbor), a tak bylo rámu doslova doslova. Celý program měl přesto velký úspěch.

Po programu se nás ujali krajané Ledvina a Bohdan. Za jejich skvělé, rychlo improvisované pohostinství zde srdečně děkuji.

Zpět, po průkém lijáku — dík panu správci stát. statku — jsme se dostali zase traktorem. Tak jsme zakončili cele to kolo, kde jsme bavili polské zem. dělníky. Přitom vidělo nás program mnoho našich občanů. Při této příležitosti chtěl bych poděkovat všem, kdož nám pomáhal tyto kult. zájezdy uskutečnit: SČzV, ORO v Žatci, p. učitelům z Nového Sedla v čele s p. učitelem Nikrlem, ve Velemyševsi p. učiteli Zavadilovi a kr. Dzenzelovi a Rážovi, v Počeradech p. učiteli Váňovi a bratrům Krupkovým, v Měcholupech řed. Dikastovi a kr. Ledvinovi a Bohdanovi. Budeme na vás všechny mile vzpomínat, jakož i — doufám — vy na nás. Jedině takovým pochopením se dají dělat dobré věci ve prospěch slovanského poznání a sblížení.

Vladimír Libovický.

Na gymnasiu v Žatci vzpomínali 150. výročí nar. A. S. Puškinu

V sobotu 25. 6. 1949 vzpomněli žáci reál. gym. v Žatci spolu s profesorským sborem 150. výročí narození Puškinu.

O Puškinovi promluvil a význam jeho díla zhodnotil v projevu v ruské řeči prof. Vomáčka, který rovněž zdůraznil Puškinův význam pro nás a Slovany vůbec a vzpomněl jeho hrdinné a tragické smrti.

Záci VII. C. tř. — volyňská mládež — kteří tvoří samostatnou třídu, předvedli pak pásmo, v němž se střídaly recitace a zpěvy sborové i sólové.

Hadnotný hudební pořad předvedli prof. Slavík na housle a prof. Vaníš na klavír.

— ck —

Poděkování

Kult. skupina volyň. mládeže „Žatec“ děkuje touto cestou všem občanům z Měcholup za milé přijetí a zvláště pak rodině Ledvinových a Bohdanových za pohostinství. Vědomi, že jsme u dobrých přátel, nám dávalo pocit opravdové radosti.

A. S. ПУШКИН - гордость славян

Прот. Zachariáš VOMÁČKA:

(Продолжение)

Смолоду рос Саша недлюбимым сыном под дозором гувернёра француза Русло и крепостной няни Арины Родионовны, которая в особенности имела большое влияние на будущее творчество юного поэта. Тяжело было малому Саше переносить деспотический характер и частые наказания матери и слушать воркотню отца. Любимым его занятием было чтение книг из библиотеки отца и слушание безконечных сказок и рассказов няни. Первые стихи на французском языке написал молодой Саша к именинам своей матери, когда ему было 6 лет. В восемь лет он написал также по-французски комедию „Похититель”, которая была поставлена в детской комнате силами автора и его друзей. Итак развивался в молодом Пушкине будущий талант поэта.

Его лицейские годы ознаменовались уже целым рядом прекрасных лирических стихотворений, очерков и началом более крупных произведений, подписываемых псевдонимом „Сверчок”. На публичном экзамене в Царскосельском лицее шестнадцатилетний Пушкин читает перед строгим и знаменитым в то время поэтом Державиным свои стихи „Воспоминания в Царском селе”. Старик Державин был стихами настолько растроган и взволнован, что, уронив крупную слезу, промолвил: „Я не умер, вот кто заменил Державина”. Он хотел обнять молодого Пушкина, но по нем и след простыл. „Воспоминания” были напечатаны во многих журналах и имя Пушкина уже стало известным.

После окончания лицея Пушкин служил в министерстве иностранных дел, но служба его мало интересовала. В разных журналах появлялись все новые и новые стихи Пушкина, заставляя бодрствовать критиков и прислушиваться читателей. Появление поэмы „Руслан и Людмила” подняло на ноги и взволновало как критиков так и читателей. Народ торжествовал, видя в Пушкинным своего пророка, но реакционное общество „жадную толпую стоящую у трона”, не спало и сновало сети над головой юного поэта. Ода „Вольность” была как бы приговором для молодого поэта. Царь Александр I. прочитав из этой оды строфу:

Питомцы ветреной Судьбы,
Тираны мира, трепещите!
А вы мужайтесь и внемлите,
Восстаньте, падшие рабы!

решил сослать молодого „сочинителя” в Сибирь. Только после долгих хлопот окончилось тем, что Пушкин был сослан на юг России.

Четыре года пробыл Пушкин на юге, побывав на Кавказе, в Крыму, в Бесарабии и в Одессе, откуда хотел нелегально уехать через Константинополь в Западную Европу. Роскошная природа юга пробудила и проглубила творческое вдохновение поэта. Здесь он начал писать поэмы „Кавказский пленник” и „Цыганы” и создал одно из лучших своих произведений — поэму „Бахчисарайский фонтан”. Однако уйти за границу Пушкину не удалось: перед самым отъездом он был уволен со службы и выслан под надзор полиции и духовенства в имение родителей Михайловское.

В Михайловском прожил Пушкин два года уединенной жизнью. Он много читал, писал, слушал и творил. Это был лучший период его творческой деятельности. Здесь был обдуман, приготовлен и почти написан апофеоз его произведений — роман в стихах „Евгений Онегин”. „Онегин” — это любимейшее дитя вообразительности поэта. В этот роман он вложил всю свою душу, всю жизнь, всю любовь, все лучшие свои чувства и идеалы, — это эпопея русского стихотворства. Тут он написал драму в стихах „Борис Годунов”, которая является его лучшим драматическим произведением. В Михайловском прожил Пушкин восстание декабристов, для которых имя попавшего в опалу поэта было импульсом к новой, свободной жизни. Если бы Пушкин в то время был в Петербурге, его постигла бы та же судьба, какая заставила замолкнуть его лучших друзей — декабристов Пестеля, Чаадаева, Пущина и других. До Михайловского доходили лишь глухие слухи о восстании декабристов, о казнях и ссылках. Но Пушкин был всецело на стороне революционеров, он даже в Сибирь тайком посыпал им свои стихи.

Когда же царь Николай I. захотел приблизить к себе Пушкина, позвал его в Москву и спросил, что бы он делал, будучи во время восстания в Петербурге, Пушкин смело ответил: „Непременно, госу-

А. С. ПУШКИН:

К ЧААДАЕВУ

Любви, надежды, тихой славы
Недолго нежил нас обман,
Исчезли юные забавы,
Как сон, как утренний туман;
Но в нас горит еще желанье,
Под гнетом власти роковой
Нетерпеливо душой
Отчизны внемлен призыванье.
Мы ждем с томленьем упованья
Минуты вольности святой,
Как ждет любовник молодой
Минуты верного свиданья.
Пока свободою горим,
Пока сердца для чести живы,
Мой друг, отчизне посвятым
Души прекрасные порывы!
Товарищ, верь: взойдет она,
Звезда пленильного счастья,
Россия вспринет ото сна,
И на обломках самовластья
Напишут наши имена!

дарь, я бы участвовал в заговоре, как и все мои друзья”.

Во время своего пребывания в Москве Пушкин был окружён строжайшим полицейским надзором, однако столица торжественно встретила его. Его первое появление в театре было встречено бурными и неумолкаемыми аплодисментами. Никто не смотрел на сцену. Все взоры были обращены на него. Публика торжествовала. А когда он читал свои произведения — то всей прелести описать нельзя. Это был человек среднего роста, с длинными курчавыми волосами, с быстрыми живыми глазами, с тихим приятным голосом. Его речь лилась, как поток шумящей воды, всем ясная, увлекательная, без высокопарных слов, всем понятная а вместе с тем поэтическая. Это был народный певец”!

В Москве началась снова шумная, бурная городская жизнь, с ее балами, визитами и гулянками. В эти годы Пушкин написал дальние главы „Евгения Онегина”, поэмы „Братья разбойники”, „Граф Нулин” и ряд лирических стихотворений.

В 1828 году на одном балу Пушкин встретил семнадцатилетнюю красавицу Наталию Наколаевну Гончарову, которую горячо полюбил и вскоре сделал ей предложение.

(Продолжение следует)

Feodor Savický:
Povídka

RUSKÝ ČECH

(14. pokračování)

Nemám jinde místa. Mezi pořádné lidé, abych mohl pracovat, nemám přístup. Když jsem pracoval dlouhá léta. Dělal jsem pokusy a rozřešil jsem problém zabarvení živočišné tkáně. Svůj vynález jsem svěřil firmě a jako pořádný člověk jsem čekal odměnu. Firma však, když poznala důležitost a cenu mého výzkumu, zneužila jej pro sebe. Rozšířila na základě mých výzkumů výrobu a stále se rozrůstala. Když jsem upomněl pány o odměnu, byl jsem vypovězen ze zaměstnání. Rozhodl jsem se proto, že víc už nebudu na ně pracovat.

— Mohl jste se domáhat přece práva prostřednictvím soudu — pravil Moravský.

Ano, mladý muži. Domáhal jsem se, protestoval jsem. A to mě zavedlo sem. Peníze, které jsem měl, jsem vynaložil na soudy a pak jsem to stejně prohrál. Firma měla svoje advokáty a ti ji drželi. Bylo nako nechte dokázáno, že firma si onen objev zakoupila ze zahraničí a já jsem zůstal na holičkách. Tak to u nás chodí. Ne právo, ale peníze rozhodují. Kam by se hrabal chudý proti bohatému! Tomu se i zákon podílí.

V té chvíli kolem jejich stolu procházel už starší, avšak krásná dáma. Inženýr vstal a uklonil se jí.

— Kdo je to? — ze zájmu se ptal Moravský.

Když byla kněžnou, dnes nevím jak by se mohla nazvat.

— Tady kněžna? — udíleně se tázal Moravský.

Ano, tady. Není na tom ostatně nic divného. Zase oběť osudu. Byla dcera starých šlechtických rodičů. Podle toho také byla vychována.

V sedmnácti letech ji rodiče provdali proti její vůli za kněze Sějatělucha. Šlo jím asi o peníze a jméno. Podle toho to také dopadlo. Zila s ním asi rok. Pak, sebravši všechny cennější věci, utekla s nějakým kozáckým důstojníkem. Pro kněze to byl obrovský skandál, jakož i pro rodiče. A ten důstojník nebyl také nic dobrého. Propad celé její jméni a pak ji nechal a odejel v neznámo. Kněz ji už zpět nevzal a rodiče se ji zřekli. A žit přece musela. Sla tedy z ruky do ruky, až se dostala sem.

Tak dokáže život zřítit člověka, když ho nevezme za správný konec. A takových je hodně.

Tam naproti to děvče — ukázal na děvče, sedící u stolu mezi dvěma mládeženci — také tak dopadlo. Je ji teprve sedmnáct let. Sloužila v šlechtické rodině. Syn té rodiny ji znásilnil. Byla ze služby propuštěna a doma ji rodiče vynášli. Po porodu odevzdala děcko do sirotčince a sama se dostala sem. Jist přece musí. A kam se má obrátit?

— A či je tento dům, státní? — zeptal se Moravský.

— Ne, je soukromého majitele — odpovídal inženýr — a každý měsíc vydírá na svých „nájemnících“ poplatky.

— A jak si vyděláváte, abyste to mohli zaplatit?

— Jenu do toho nic není. Jde mu jenom o to, aby všechni zaplatili. Není to však nic hrozného. To se vám jenom zdá, protože žijete teď ze státního nebo doma u rodičů, kde je vždy všechno připraveno. Ale představte si, že byste

přijel do města. Nikoho tu nemáte, kdo by vám pomohl. Práci nemáte, peníze dosly a matné hlad. Na koho se obrátíte? I když někomu řeknete, je to marné: sytý hladovému neuvěří. Tehdy se člověk stává bestii a nejenom že byste přišel sem, ale jste hotov i zavraždit sytého. Takové máme sociální uspořádání našeho státu. Rusko je spoutáno okovy a my na to doplácíme. Avšak už brzy národ ty okovy roztrhá. Černé mraky národa hněvu stále houstnou a vyvrchlou bouři, jež bude znamenat pro nás osvobození. Nastane čas účtování a pak už budeme žít volně a svobodně.

Naši páni to cítí. Chtěli proto odvrátit pozornost od vnitřního napětí války, ale přepončíti se. Dnes už není jiného východiska.“

— A v čem je věc? — zeptal se už na odchodu Moravský.

Inženýr ho poprosil, aby mu kupil ještě jeden kalíšek vody. Když si byl naváhl, zakouřil si a pokračoval:

— V čem je věc? Musíme nás režim změnit!

— Dělat revoluci! — dodal Moravský.

— Ano, revoluci, v tom je řešení!

Oba se spokojeně pousmáli, zůstala však mezi nimi neprostupná mezera v životech.

Také Moskvan už přišel. Měl trošku humoru a oči mu svítily. Uslyšev jejich poslední slovo, pravil:

— Politikujete? — a usmívaje se ukázal očima na inženýra — ty mu dej vodu a on ti bude vyprávět o politice až do rána. Ten toho už přečetl!

— A tobě zase politika do hlavy nese — usmívaje se draždil inženýr Moskvana — pro tebe jsou jenom děvčata!

Všichni se usmáli a rozloučivše se s inženýrem, odebrali se do kasáren. Po cestě oba mládě.

Po večeři přišel rozkaz, aby se připravili na policejní razzii. Mělo jít asi dvacet lidí.

Po velení nějakého mladého důstojníka vykročili. Přišli na jedno z moskevských nádraží a obsadili všechny dveře a východy. Nikdo nesměl ven. Prohlížely se doklady. Trvalo to takřka do rána. Bylo začleno přes silné podezřelých osob. Většinou to byli vojáci, ti, kteří utíkají z fronty. Vypadali hrozně: umazaní, zrostlí, hladoví, otrhaní a k tomu skleslí únavou.

Zavedli je do vězení, které bylo již plné. Za chvíli se naplnili věznicemi i dvůr.

Předali je a sami se vrátili do kasáren. Moravský byl unaven. Leh si a nemohl usnout. Před očima měl živý obraz té hrozné noci. Nemohl pochopit, jak může takhle jednat člověk s člověkem. Tak krutě zacházet s lidmi, jež jsou už sami sebou nešťastní. Vždyť je doma čekají rodiče, žena, děti, upíkání rodiče! Doma vzpomíná synáček na svého tatinka. A teď toho tatinka, který seděl ve vlnkých zákopech v dešti, ve sněhu, zmrzlý, hladový, teď ho ženou unavenou a zničenou, jako dobytek do vězení. A za co? Za to, že ten tatínek chtěl vidět svého synáčka, chtěl žít ve své rodině, žít a vychovávat svoje děti!

Taková je spravedlnost pro slabé lidi,

které nemají nikde ochranu. Ten krutý depotismus!

Tak mysel, převaluje se na posteli, o tom, co se dělo kolem něho.

Škoda, že tu není Vasil Ivanovič. Aspoň by se mohl s ním rozdělit o své bolesti. Měl by jej kdo potěšit a poradit. Měl i tady dost kamarádů. Měli však v hlavě jenom karty, vodku a děvčata. Když se někomu svěřil, dostalo se mu výsměch nebo rady, aby také koukal zít, dokud je mladý.

Když tak přemýšlel, vyrušil jej Moskvan:

— Tak co, ospalce? Zatím co ty jsi chrněl, já jsem už vyhrál 25 rublů — všechno promluvil k Moravskému.

— Nechceš jít zase na „chytrek“?

— Zase za děvčaty? — zeptal se rozmrzele Moravský.

— A cos mysel? Nebudu přece svatý, jako ty! Ty nemáš rád děvčata?

— Takové, jako ty, ne. Když miluj, tak jednu, a lásku ta je opravdová. Za peníze milovat nedovedu! — rozhorloval se Moravský.

— Oh, jak jsi naivníl — s úsměškem se obhajoval Moskvan.

— To není naivnost! — vyrazil Moravský.

— No, no, tak se uklidni! Pro mne miluj jak chceš. Já chci užit svět. Až mi bude padělat, bude pozdě. A ty si dělej podle svého. Teď ale už pojď, odevdu ti těch pět rublů.

— A kdy se má člověk vyspat?

— Až budeš dědečkem, budeš spát.

Moravský se tedy ustrojil a poněvadž ho zajímal tam ti lidé, šel s Moskvánem.

Když vyšli za vrata kasáren, potkali rotmistra.

— Kampak? — bylo jim odpovědi na pozdrav.

— Podívat se do města — odpovídal Moskvan.

Rotmistr jim však zarazil vycházkou a tak se vrátili do kasáren.

Cas šel svým pořádkem vpřed. Silně mrzlo. Ještě měsíc uběhl v bezstarostném vojenském životě. Potom se pátrala rozdělena na dva oddíly: jedni byli určeni k výcviku lodních mechaniků a druzí řidičů. Moravský byl přidělen ke skupině druhé.

Po rozdělení pak druhý oddíl byl odvelen do Petrohradu na doplnění petrohradské autoroty. Tam se připravovaly kádry řidičů, kteří měli s auty, dodatečně ze zábranami, odjet na frontu.

Moravský se zde setkal se svým kamarádem Iljušou Doděnkou, který už školu absolvoval a teď jenom čekal na stroje.

Setkání bylo radostné. Moravský vyprávěl o frontě, o Rostově, Iljuša zase o škole a o zájtcích v Petrohradě. Byli oba rádi, že se sešli a že mohou jeden druhomu svěřit svoje myšlenky a že si mohou věřit.

Jedenkrát se sešli v kasárnách a vzpomínali.

Pamatuješ, jak nám jednou vyprávěl Vasil Ivanovič o našem carovi — vyprávěl Iljuša. — Teď se o tom mluví zcela veřejně. Život je tady těžký. Ceny zboží stoupají. Peněz je málo. A také ztrácejí na hodnotě. Když chceš něco koupit, musíš stát ve frontě. Lidé jsou nespokojení.

— K čemu to všechno přivede? — vzdychl si Moravský.

Iljuša se naklonil a zašeptal:

— K revoluci. (Pokrač.)

Antonin Spatenka

(10. pokračování.)

Průkopnická vesnice

— Což kdyby se stalo — nedej Pán Bůh — a někdo z nás zemřel, neměli bychom jej opravdu ani kam uložiti — rádil starý Pitr svým kamarádům.

Tato jejich porada se ovšem neutajila ani ženám, které se zvídavě vyptávaly, co zač budou zařizovati, když viděly, že si muži připravují své náčiní a náradí.

Když tedy ženy se dozvěděly, co muži připravují, jejich nálada znova poklesla, neboť nechtěly ani pomyslet na to, že by z nich někdo měl odejít na věčnost. Zvykli si na sebe všechny navzájem, byli jako jedna rodina. Neměli před sebou žádných tajností a snášeli se jak muži, tak i ženy s dětmi.

Muži nedbalí smutných tváří žen a pustili se s chutí do práce. Plánovali a uvažovali. Poblíže zemlánek hřbitov stavěli nechtěli, neboť počítali s pozdějším postupným zakládáním vesnice. Daleko však místo posledního odpočinku také miti nechtěli. Dohodli se tedy, že nejvýhodnejší místo bude tam, kde se na prostranství pásavaly dříve ovce a které dosud nebylo připraveno na pole. Bylo to od jejich zemlánek asi 700 m.

K tomuto místu si nejdříve udělali cestu. Pokáceli stromy, dříví nanosili poblíž přibýtku. Pak Pitr osekal klády a udělal velký dubový kříž, který zasadili uprostřed místa, které si k tomu účelu vybrali. Na kříž připevnila paní Marešová ze svých modlitebních knížek obrázek Krista.

Kolem kříže zasadili čtyři mladé lípy. Kolem určeného místa pak zrobili plot z tyčí a latí, svázaných houžvemi. Vchoď do hřbitova upravili tak, že udělali velká vratá a před nimi s každé strany opět zasadili po jedné mladé lípě.

Když tuto práci skončili, oddychli si, že mají tuto věc za sebou. Tu však jednoho dne přišel k nim dědoušek Charyton se vzkažem od pana správce velkostatku, že prý pan Volenec s Cermákem mají k němu přijít, že s nimi musí nutně hovořit.

Všichni se ulekl, neboť dědoušek byl celý udýchan a tvářil se velmi vážně. Ihned se tedy Volenec s Cermákem vydali s dědouškem na statek. Pospíchal a přesto nezamáčí, jak bylo jejich zvykem, vztíti si s sebou sekery.

Sli tedy rychle po své české stezce, a zatím ostatní, aby jim čas i práce více ubíhala, dali se doma opět do další roboty.

Prosekávali les směrem k ukrajinské hranici, kde potom stála ukrajinská vesnice zvaná „Turecká hira“. Chtěli mít kolem sebe větší prostranství, aby měli více světla a rozhledu. Těšili se, že až budou mít větší kus lesa vykácen, že potom budou jistě slyšet i zvony z ukrajinského kostela a že snad k nim dolehne i psi štěkot.

Byla to práce namáhavá, ruce měli již celé rozdrásané, ale touha, aby měli co možno největší kus práce za sebou, hnala je dopředu. I obuv a oblyky byly hodně zničené a měli jen obavy, jak bude dále, až se jim vše celá roztrhá.

Mezitím, co se doma ostatní takto namáhali, Volenec s Cermákem došli na velkostatek, kde vyhledali správce. Ten je uvedl do pokoje a pobídil je, aby se posadili. Chvíli něco hledal, pojednou

vzal do ruky dopis a pravil k návštěvníkům:

— Když zde byla posledně paní Náhrodská, žádala mě, než odjížděla, abyc vám dnes přečetl tento dopis. Dobrě teď poslouchejte.

Cermák s Volencem se ulekl, zda snad se na ně paní Náhrodská nezlobí, zda ji něčím nerozhněvali, ale při čtení dopisu z nich tato ticha spadla. Dopis zněl:

„Nařizuju panu správci Skaršickému, aby Vám nejpozději do deseti dnů vydal dvě kravky a to nejlepší dojnice, podle Vašeho výběru. Dále, aby Vám bylo vydáno krmivo pro tyto dvě kravky na celou zimu, jako otruby, sláma a seno. Pro každou rodinu aby bylo dodáno 400 kg brambor, pro děti krupce a podle možnosti vajec.“

Dále žádám, aby pro všechny děti zápatřeny byly kozišky, děvčátkům teplé šátky, chlapcům tepié kalhotky, aby tak byly uchráněny všechni před zmrznutím.

Veškeré výdaje s tímto spojené si pan správce při konečném zúčtování odpětí.

Pro příští rok aby bylo odchováno 11 telátek jalovicek — pro rodiny, které si však oni sami již zaplatí, ovšem za cenu co možná nejnižší.

Nařizuju dále panu správci Skaršickému, aby s Vámi udržoval neustálé spojení, aby se nejméně jednou za měsíc sám osobně přesvědčil o Vašich potřebách a vyšel Vám pokud možno nejvíce vstříc. Vaše Naděžda Náhrodská.“

Správce dočetl, pohlédl na oba muže, kteří byli dočati šlachetnosti paní Náhrodské, a táza se jich, zda všemu rozuměli, co jim četl.

Volenec se teprve nyní ze svého dojetí vzpamatoval a žádal správce, aby vyřídil paní, že jí jménem svým, všechn ostatních a hlavně jménem dětí tisíckráte děkuje, že ji toho nezapomenou, co živí budou.

Když pak se průkopníci loučili, znova žádali správce, aby jejich díky paní Náhrodské vyřídil.

— Dobrě, dobře — slihal správce. — Hned zítra dam vám všechno na místo odvésti a kravky myslím že by bylo nejlépe, kdybyste si hned sami vybrali a vzláti je s sebou domů.

Cestou ke stájím prozradil jim správce, že paní Náhrodská byla ráda, když se dozvěděla o tom, že dědoušek Charyton bude s nimi přezimovat v zemlánce, a nařídila, aby i jemu byly dodány zásoby na zimu do lesa.

Do stáje přišli, když právě čeládka dojila. Bylo tu mnoho kusů dojnic, telat, ovcí a žádne uvázané. Motaly se jedny přes druhé Kravky pěkné, urostlé, měly pěkná velenia, takže si naši průkopníci nevěděli rády, kterou mají vybrati, aby je dobré zásobila v zimě mlékiem.

Správce proto zavolal jednu děvečku, která dojila krávy, a otal se jí, která dojnice nejlépe dojí. Ta odběhla a za chvíli se vracela a vedla s sebou dvě kravky. Jedna byla černobilá, jedna červená a ještě sdělovala, že již byly obě připraveny.

Volenec s Cermákem měli velkou ra-

dost, hladili kravky jako děti. Správce jim přinesl kousek provázku, aby si mohli kravky odvésti domů. Krávy však nebyly zvyklé uvažovat, neboť je vyháňeli pasáci volně, a tak, jakmile jim uvázali naši průkopníci provazy, počaly větriti. Správce pozoroval, že by je až takto domů nedovedli, a proto dříve začínouti koně do vozů a kravky uvázali za vůz.

Jestě jednou tedy oba muži poděkovali a vydali se na cestu. Kravky se sice chvílemi cukaly, nechtely jít, takže oba měli strach, že převrátí vůz, ale za chvíli se umoudřily a šly.

Když dojížděl povoz k lesní pevnosti, nastalo pozdvížení. Spatřili Cermáka s Volencem se dvěma kravkami a proto je hned obklaplili. Ti pak nestáčeli odpovídat na otázky a konečně se rozpovali, povídali, povídali jim vše o dopisu paní Náhrodské, o tom, co všechno dostanou a že i dědoušek Charyton s nimi zde přizuje, inu všechno, jak se říká, od A až do Z museli vypovědít.

Hned na to odvázali kravky, zavedli je do zemlánské, kterou měli připravenou na náradí, podestali jím pěkné listy a dali jí napít.

Dědoušek Charyton, který si na voze současně přivezl trochu věcí svázaných v uzlíku, donesl si je a skladl ve své zemlánské. Pak zase nasadil na povoz a jel zpět na Bojarku.

Druhý den však přijel znova, přivezl všechno a již s nimi zůstal v lese.

Byla nyní opravdu všem veselé. Měli mléko, vejce, brambory, a to byla hned lepší nálada. Dědoušek hrál si celý den s dětmi, které si jej záhy oblíbily, a to je vše těšilo.

Měli však na čase, že měli již všechno doma, neboť pozvolna začalo mrznouti. Dřeva bylo dost a tak Pitr nyní naložil i dřív kůže do bečky s draslem a připravoval se na jejich vydělávání, aby pak mohl všem vyráběti dřeváky. Cermák ještě navštívil obchodníci Karlovou, kupil u ní větší počet zápalék, křesadlo a kus křemene.

Také plot si již zvýšili na tři metry, a to je těšilo. Měli naložené 4 study zelí, dva sudy okurek a další zásoby brambor, fakže nyní již klidněji večer usídlili.

I když již byly mrazy, stále ještě káceli v lese stromy, ženy a děti hrabaly suché listy a suchou trávu pro kravíky. Z lesa nosili si pak domů dříví, které Pitr poručil, aby je měli v zásobě, kdy budou velké mrazy, že budou vyráběti nové násady, hrátky, obrůče a jiné věci. Počítali s tím, když budou mít vše věci, že je mohou připadně na jaře za něco vyměnit nebo prodati.

Pastoušek neustále obdivoval pracovitost našich průkopníků a pokud mu jeho síly stačily, rád jim pomáhal. Byl však již stár a bylo mu zima. Nosil proto dlouhý kožich, tak dlouhý, že si jej občas přeslápl.

Jednoho dne přišel je ještě navštívit starý Karpo, cestou celý promrzlý, a říkal jim, že již brzy přijde zima a protože se jede na ně ještě podívati. Naříkal si, jak ho bolesti nohy, to že již bude jistě brzy padat sny. Teď to ještě jde, ale až napadne sníh, to prý nebude moci v těch jeho „postolích“ vylézt ven. Zaloval, že žena sice má boty, ale jemu je nechce žádne koupiti a ani její že mu za nic na světě nepujčí.

Karpo pobýval v lese s průkopníky celé odpoledne a potom jim popál šestnáct přežití zimy a ubíral se ke své vesnici. A skutečně byl Karpo dobrým průkopníkem, neboť hned druhý den počal le-

kati studeněší vítr a toho odpoledne již sněžilo.

Nebýlo to sice nejhorší, ale ven pracovat již nebylo možné a proto zůstali všichni v zemlánkách. Svitili si loučemi, muži začali vyráběti náradí a ženy zas trochu spravovaly šaty a prádlo. Nesli to těžko, když museli celý den v dusném a pří mál světla být doma, ale těšili se, že příští rok to bude již lepší, že snad bude moci mit každý svoji zemlánku, ne-li dřevěný domek.

Věděli, že půda je zde dobrá a proto věřili, že dá-lí Bůh, budou mít příštím rokem trochu více, než tu to zimu. Byli si vědomi toho, že každý začátek je těžký a že však ze své práce a námahy budou mít jednonu radost sami i jejich děti.

V dlouhých večerech st mezi sebou bavili vyzpominkami na domov. Nejvíce je obveseloval Cermák. Neměl nikdy daleko pro nějaký vtip nebo žert, byl z nich nejzkušenější. Jako husar ze šestasedesátileté války něco zažil, něco viděl a slyšel a proto jeho vyprávění nebralo nikdy konec.

Volenc, který byl v Čechách učitelem, byl inteligentní, a neváženější. Měl však ostatní všechny rád a tak když jej z počátku oslovovali pane učiteli, zakázal jim to.

Tak dny pomalu v práci i hovoru ubíhaly, ale sněhu stále přibývalo. Ženy staraly se o kravíky, dávaly jim slupky z brambor a nějaké ty odpadky. Otruby ty si však šetřily, kdyby nestáčily zásoby, aby je mohly přidávat do mouky na pečení chleba.

Býlo třeba dělat nějakou řezanku a proto mistr Pitr zkoušel, jak by si udělali nějakou řezačku. Zhotobil tedy nějakou zásuvku a připevnil na ni kosu. Po zásuvece pak slámu posunovali a tak řezaли první řezanku. Býlo to sice namáhavé, ale oni tomu byli z lesa zvyklí.

Velmi rádi byli tomu, že poslechli zdejší obyvatele a nasbírali si lesní plodiny, jako jablčka (pláňata), hrusky, žaludy a podobně. Měli jich nasušeno asi 300 kg uložených poblíže zemlánků. Proto jich nyní část odkryli, varili je a tím se počítalo dobytka řezanku. Kravky si pochutnávaly, pěkně jím dojily. Jenomže nic netrvá věčně a oni poznali, že by jím plodiny na celou zimu stejně nestáčily a proto museli zase přestati.

Již delší čas byli od světa jako odříznuti. Ještě že slyšeli alespoň kohoutka z kokrhati, sletci, kákati aneb šekatí jeich pska. Dědoušek Charyton přišel někdy se k nim ohřát a trochu na besedu, neboť i jemu bylo v zemlánce samotnému smutno.

Sněhu bylo až po kolena, ale muži stále nejnudnější cestičky si prohazovali. Dny byly krátké, naproti tomu noci zase tak dlouhé, že se to ani nedá popsat. Děti se probouzely a chtěly světlo, ale i s tím se muselo hodně šetřiti. Stále se ptaly svých rodičů, kdy již bude den a kdy pojedou domů. Bolelo je těšičko a rodičům jich bylo velmi líto, ale nemohli jím pomoci. Okénko bylo malé a ještě zamrzlé a každá sebemenší skulinka byla těsně upcpána, aby sem nefoukalo.

Volenc, který si psal zápisky, jím jednoho dne sděloval, že již budou vánoc a jak si tedy myslí, že oslaví. Ze svého místu odpověděl se daly do pláče, neboť jím bylo líto děti, že budou mít tak spartanické vánocce. Volencová počala hlasitě bědovati:

— Bože, Bože, co jest to zde za kraj. Proč ten nás sem z vlasti vůbec pustili. Vždyť o nás ani nikdo neví, od nikoho

nedostaneme pozdrav a ani my nemůžeme nikomu k svátkům napsati.

Volenc jí to rozmlouval, že jim není ještě tak zle, aby se podivala na dědouška, jak on se tváří spokojeně a co se naprosil, aby zde smál prezimovati. Ríkal, že ani jemu to není lhostené, když zde musí být celé dny i noci pořád jen o těch loučích, od kterých jsou celi učazení. Ze si připadá opravdu nyní, jako by byli cikáni a ne Česi.

Po těchto slovech se ženy poněkud uklidily, zvláště když jim Cermák slíbil, že pojde s dědouškem Charytonem k obchodníci Karpové koupiti něco na vánocce, aby alespoň děti věděly, že je svátek narození Páně.

Cermák nemluvil nikdy zbytečně a proto hned druhý den se s dědouškem Charytonem vydal za nákupem, ačkoliv si od něho mnoho nesliboval. Doufal však, že přece nějakou malichernost koupí, aby děti a ženy potěšil. Nedbal proto na spousty sněhu a na to, že je cesta neschodná. I dědoušek šel rád, neboť jej těšilo, že se Česi k němu blási, že se za něho nezdá.

Když po delší době došli až ke Karpové, byli velmi unaveni. Obchodnice po velkém prošení prodala jinu 60 malých panenských jablíček, 10 slaněků a ještě 1 kg slaniny (sádla). Nebylo toho moc, ale Cermák byl přece spokojen.

Vrátili se pak s dědouškem zpět do jejich lesní pevnosti. Ukázali svůj nákup ostatním a ti měli radost i z toho mála, neboť čím dálé zvykali sít být až nad míru se vším spokojeni a skromní.

Již se opravdu blížily vánocné svátky a proto i v zemlánkách nastal sváteční úklid. Ženy chtěly dokonce biliti, ale to jim muži rozmluvili, takže se spokojily tím, že zemlánky pěkně vysmyčily, stál a lavice vydrhly slameným kartáčem, všechno na sobě vypraly a dobře zemlánky provětraly. Pak upckly z černé mouky perník, z kterého nadělaly jakési panáčky, kterým místo očí daly sušené lesní třešně.

Na Štědrý den ráno přinesli muži z lesa tři malé smrčky. Pitr zhotobil pod ně podstavce a ženy s dětmi je strojily. Navěsilily na ně malá lesní jablíčka a ta která přiresel Cermák, pak tam pověsily perníkové patáčky a nějaké sišky, které si na podzim nasbíraly v lese.

Jeden takto usirojený stromeček oddal též do zemlánky dědečkovi. Ten však se ho mlem ulekli, neboť nevěděl, co mu to Česi nesou za stromeček. Nezbývalo tedy Volencovi, než aby to dědouškovi vysvětlil, jaké jsou jejich zvyky. Pak jej nastavili na stůl, popřáli dědouškovi pěkné vánocce a aby mnohých vánoc se ještě ve zdravi dožil. Pozvali jej také na štědrovečerní večeři. Dědoušek radostí slzel a slibil, že přijde.

Pak nastalo v zemlánkách mytí a převlékání. Každý měl čisté prádlo a sváteční šaty a když byly všechni ustrojeni, chystali se k štědrovečerní večeři.

Večeře byla přichystána v jedné zemlánce, kam se všechni sešli. Volenc před večeří pronesl ke všem několik slov, že tak jako doma ve vlasti, tak i když jsou zde v té divoké končině, jistě na ně všechni příbuzní a přátelé v tento slavný den vznominají při svém vánocním stromku. Podotkl, že jsou to prvni jejich vánoce, které prožívají v cizině, že jsou velmi chudé, ale aby všechni věrně doufali, že již příští vánocce budou i u nich lepší a bohatší. Pojedou cosi Volencovi stáhlou hrdlo, selhal mu hlas, takže svoji řec ani nemohl dokončit.

Poté zazářil míslo svíček u stromečku louče, aby alespoň na chvíli připo-

mněly dětem krásu vánocního stromku. Všechni pak vzpomnali svých drahých, které zanechali doma. Nálada byla spíše skličená než veselá, a proto když se navečeřeli a děti se trochu potěšily vánocním stromkem, oděbrali se všechni na svoje lůžka.

Celé svátky jen a jen mrzlo a sníh neprestával padat. Bylo ho již tolik, že nebylo možné vyjít ani na dvůr. Jen s velkou námahou přinesli si vodu na vaření ze studny. Na ostatní potřebu nabírali do beček sníh, který nechal na zemlánkách rozhřát.

Tyto mrazy a vánice způsobily, že k zemlánkám byly přivábeni vlci. Průkopníci zjistili jejich stopy kolem ohrazeného dvora, když sli pro vodu. Všechni byli velmi zneapojeni. Pozvali proto i dědouška Charytona na poradu, aby měli podnět, aby snad připadne vlci nepřekousati jejich ploty a nedostali se až k jejich zemlánkám.

Obávali se, aby ho houf hladových vlků neprepadl a zeztrhal. Dědoušek se však jen usmíval a těšil je, aby se nezdáli, že pří bude vlky sám hlídati, neboť on se jich neboji.

Všechni se tím trochu uklidili a byli rádi, že je dědoušek s nimi v lese. Děda jim sdělil, že má dlouhou „šubu“ (kožich), takže on vydrží celou noc být venku na mrazu. Ze tedy bude hlídati. Vlci prý se nejvíce bohá ohně. Proto, když je zatím dřeva dost, bude před ohradou pálit celou noc ohně, aby tak vlky odstrašil. Ve dne ovšem že si zase on půjde odpočinouti.

Průkopníci mu za tu službu byli velmi vděčni a slíbili mu, že mu za to ženy zase připraví oběd.

Připravili proto během dne z chvojí boudou a děda si před boudou udělal ohně a přikládal na něj z metrového dřeva polena. Dědoušek byl rád, že mu Česi svěřili tak důležitou práci, aby je hlídají a proto bedlivě celou noc udržoval ohně. Chvílemi si z dlouhé chvíle i prozpěval a pak zase pokašlával, a když bylo ráno, odebral se do své zemlánky.

Správce Skaršický přišel se také na naše průkopníky podívat. Vyptal se jich na zdraví, poseděl a vyprávial jim nějaké novinky. Nevěděl jich sám mnoho, ale přeci jen o něco více, než naši zde, od světa odříznuti průkopníci. Měl on přec jen nějaké spojení s městem, neboť měl na velkostáku umístěn batalion ruského vojska. V té době bylo totiž vojsko umístěno přes zimu ve vesnicích a na jaře odcházelo na cvičení k Rovnu.

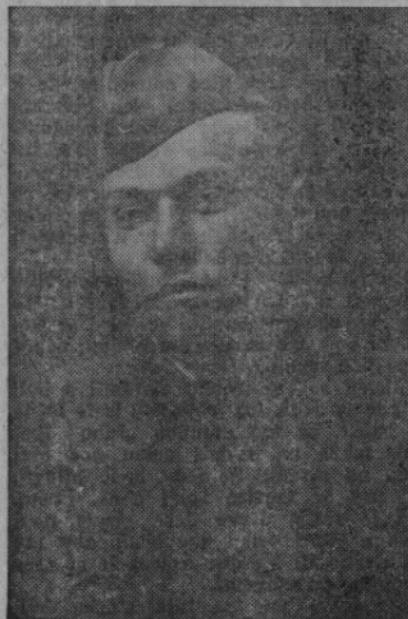
Některí vojáci přišli i v zimě, protože hranice rakouská nebyla daleko. Od těch se pak správce dovdal novinky, které sdělil našim průkopníkům.

Oznámil jim také, že paní Národná odcestovala na zimu na Krym, odkud mu již poslala dopis, v němž je všechny srdečně pozdravuje a dětem posílá poklizek.

Poděkovali panu správci a prosili jej, aby ji též od nich srdečně pozdravoval. Správce jím prozradil, že paní Národná v každém dopise se ptá, zda jsou všechni zdraví a mají-li co jistí. Proto se také hned ptal, mají-li ještě dostatek zásob. Průkopníci jej ujistili, že jen zásoby prozatím stačí. Správce tedy slíbil, že paní Národná vše napiše a že se zase brzy na ně přijde podívat.

Všechni byli návštěvou správce potěšeni. Děti vzpomínaly na hodnou ruskou paní a slišovaly, dali jim Bůh dočkat se léta, až budou zrát jahody, že si sem paní Národnou pozvou a že ji hodně jahod nasbírají, aby se jí alespoň nějak odměnily.

(Pokračování.)

Vladimír Vejchoda, příslušník RA, nar. 28. 11. 1919 v Ulbárově na Volyni, stal se v bojích s německými okupanty v roce 1941 nezvěstným. Vzpomeňte s námi všichni, kdož jste ho znali. Ačkoliv hrob tvůj zůstal neznámý v dálce, vzpominka na tebe zůstane vždy živá. Odpočívej v pokoji! — Vzpominají rodiče, sestra a švagr.

Vzpomínáme s nezměněnou bolestí, že 12. IX. 1944 položil svůj mladý život na oltář své vlasti v bojích u Dukly nás drahý syn a bratr Emíl Kolář, nar. 4. 7. 1925 v Novokrajevě na Volyni. Bojoval za svobodu své vlasti a za nás, aby chomoh mohli svobodně žít. Budiž čest jeho památce! Kdož jste znali jeho chrabré srdeč, věnujte mu tichou vzpomínsku.

Rodiče a sestra.

Hluboce zarmoucení oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustila naše milovaná manželka, maminka, sestra, teta a švagrová, paní

Olga A. Matoušková, roz. Carmine
v Kvasilově. Její ušlechlé srdce dotlouklo tiše po delších utrpení v pondělí dne 13. června 1949 v 20,15 hod. ve věku 52 let.

Tělesné pozůstatky drahé zesnulé byly zpopelněny v pondělí dne 20. června 1949 ve 12,30 hod. v krematoriu v Praze-Strašnicích.

Jmérem veškerého příbuzenstva Václav Matoušek, manžel, Alexej Matoušek, syn.

V radostný den vítězství s bolestí v srdci vzpomínáme na milovaného manžela, otce a syna Vl. Chomického z Podlisek na Volyni. Padl 9. 9. 1944 v boji proti nepřítele v Machnovce u Krosna. Odpočívej v pokoji! Tvá památka zůstane v našich srdečích živá. — L. Chomická manželka, Zita a Albinka děti, rodiče a příbuzní.

Vzpomínka

Již čtvrtý rok uplynul od doby, kdy krutá válka vyrvala z našeho středu drahého našeho tatínka, syna, zetě a bratra Jaroslava Kinšta, narozeného v Kuce, okr. Mlynov na Volyni. Neúprosný osud rozloučil nás navždy s Tebohou. Budiž Ti daleká země lehkou! Kdož jste jej znali, vzpomeňte s námi!

Truchlici rodině: děti Véna, Naninka, Vlasta, žena Věra, matka Anna a všichni sourozenci.

Bliži se již pátý rok od doby, kdy v boji za vlasti ravždy dotlouklo zlaté srdce našeho drahého Emila Štípka, nar. 1921 v Zálesí na Volyni. Drahý Milo! Spi sladce svůj věčný sen a země budiž ti lehká. My na tebe nikdy nezapomeneme. — Vzpomínají truchlici rodiců, bratr, sestra a přátelé.

V těžkých bojích u Sokolova padl dne 8. III. 1943 náš syn Antonín Janouš, nar. 30. VII. 1912 v Omsku. Dne 13. XI. 1943 padl jeho starší bratr Václav Janouš v Rudé armádě na řece Sož, narozený 22. XI. 1903 v Podhajci u Dubna.

Spěte sladce svůj věčný sen. Země, ve které jsou Vaše ostatky k věčnému spánku uloženy, budiž Vám lehká.

Se zármutkem v srdečích vzpomínáme a nikdy nezapomeneme.

Truchlici rodiče, bratr, sestry i synové.

Dne 13. září 1944 zahynul náš jediný syn a bratr Václav Šťastný z Hrušvice, nar. 26. 2. 1922. Zemřel jako příslušník 2. paradesantní brigády na Slovensku při letecké nehodě. Nechť ti je země daleká lehkou a Bůh ať ti dá lehké počinutí! — Vzpomínají matka a sestra.

Seznamy volyňských Čechů osídlených v ČSR

Draštilová Emilie, Slezská Vlkovice, o. Opava	1924	domácnost	Alexandrovka	26585
Dotr Bohumil, Litoměřice Vel. Dominikánská 27	2. 2. 1890	rolník	Volkov	32508
Slavěna	4. 4. 1893	domácnost		32509
Dotr Rudolf, Lipno (Hřivice), o. Zátec	27. 6. 1896	rolník	Volkov Verba	27006
Marie	8. 10. 1904	domácnost		27007
Ludmila	21. 12. 1922	domácnost		27008
Dotr Václav, Strkovice 10, o. Zátec	15. 4. 1901	rolník	Volkov	32554
Anna	16. 1. 1906	domácnost		32555
Jaroslav	9. 1. 1930	rolník		32556
Věra	17. 2. 1944	dítě		32557
Dotrová Emilie, Hradiště 25, o. Zátec	23. 10. 1904	domácnost	Straklov	29678
Doubrava Jaroslav, Trhomné 23, o. Planá	26. 1. 1906	rolník		29679
Františka	19. 11. 1906	domácnost		29680
Anna	18. 8. 1939	školáčka		29681
Jaroslav	28. 1. 1941	dítě		29682
Ludmila	26. 12. 1943	dítě		29683
Božena	1947	dítě		29683
Doubrava Josef, Hokov, o. Podbořany	2. 2. 1886	rolník	Klin Smord	25049
Marie	2. 5. 1889	domácnost		25050
Marie	8. 12. 1931	školák	Hrušvice	25051
Doubrava Vladimír, Lovina, o. Č. Budějovice	1. 3. 1898	rolník		14283
Anna	5. 8. 1905	domácnost		14284
Vladimír	1. 7. 1928	rolník	Dlouhé Pole	14285
Douša Leon, Truzenice 11, o. Zátec	4. 8. 1889	rolník		10181
Emilie roz. Kordilková	15. 8. 1894	domácnost		10182
Emilie	7. 6. 1926	domácnost		10183
Anna	10. 7. 1931	domácnost		10184
Václav	15. 9. 1938	školák	Dlouhé Pole	10185
Douša Václav, Křinov 56, o. Chomutov	15. 8. 1890	rolník		22351
Emilie	22. 7. 1900	domácnost		22352
Marie	6. 6. 1932	školáčka		22353
Doušek Dobroslav, OKMZ Falknov 13, o. Falknov	7. 6. 1922	rolník	Marjanovka	05822
Drabík Antonín, Milíře, o. Tachov	13. 12. 1885	zemědělec	Sytné	16839
František	23. 12. 1928	zemědělec		16840
Jarušovičová Helena	10. 5. 1887	domácnost		16841
Dragoun Josef, Vysoká Lhota 123	1887	rolník	Ozerany	25834
Václav	1. 7. 1929	rolník		25835
Dragoun Miroslav, OKMZ Sternberk	18. 1. 1910	rolník	Ozerany	25836
Emilie roz. Šlejgrová	21. 10. 1923	domácnost		25837
Bohuslav	10. 10. 1941	dítě		25838
Vítězslav	8. 7. 1946	dítě		25839
Dragoun Stanislav, Pětipsy 100, o. Kadaň	5. 4. 1892	rolník	Dombrovka	21693
Emilie	5. 4. 1904	domácnost		21694
Dragoun Václav, Středisko Modlov, o. Sternberk	14. 10. 1907	rolník	Ozerany	25870
Olga roz. Dragounová	4. 8. 1914	domácnost		25871
Wáclav	11. 11. 1940	dítě		25872
Vlasta	4. 1. 1944	dítě		25873
Dragounová Antonie, Stříbrnice 19, o. Šumperk	15. 8. 1902	domácnost	Hlinsk	25586
Ludmila	6. 1. 1922	učitelka		25587
Alžběta	28. 5. 1930	domácnost		25588
Dragounová Emilie, Vysoká Lhota Pyšely	29. 2. 1903	domácnost	Ozerany	25809
Anna	3. 3. 1931	domácnost		25810
Dragounová Olga, Medlov 128, o. Sternb	10. 5. 1911	domácnost	Ozerany	25846
Svetlana	12. 3. 1936	žákyně		25847
Marie	25. 9. 1870	domácnost		25846
Marie	8. 11. 1910	domácnost	Ozerany	25847
Dragounová Růžena, Středisko Modlov, o. Sternb.	29. 6. 1938	student		25864
Rostislav	25. 2. 1940	dítě		25865
Milada	1. 1. 1942	dítě		25866
Anna	1928	obuvník	Dzoržinsk	12991
Drahokoupil Argadij, Dlouhý Újezd, o. Tachov	28. 12. 1926	domácnost		12992
Neonila	9. 9. 1909	obchodnice	Mižyrna	13331
Drahokoupilová Frána, Worth Josefov, o. Falknov	15. 3. 1934	školák		13332
Boris	3. 1. 1868	domácnost		13333
Trasmanová Anna	13. 6. 1921	rolník	Nivy Zločovské	25240
Drahoun Antonín, Modlov, o. Sternberk	22. 6. 1921	domácnost		25241
Marie	25. 10. 1899	rolník	Olšanka	08473
Drahun Václav, Černošín, o. Sříbro	26. 1. 1927	domácnost		08474
Libuše	12. 3. 1929	rolnice		08475
Marie	1871	domácnost		08475
Josefa	29. 9. 1901	rolník	Nivy Zločovské	25461
Drasler Josef, Odrovice 6, Mikulov	15. 9. 1908	domácnost		25462
Marie	21. 2. 1944	dítě	Dubno	25461
řenslav	28. 5. 1876	uzenář		32872
Dražan Antonín, Senomině 16-17, o. Horš. Týn	14. 8. 1878	domácnost		32873
Olga	6. 1. 1906	laborantka		32874
Marie	18. 6. 1908	švadlena		32875
Pasečníková Olga	12. 6. 1884	zemědělec	Lipiny	15752
Dražan Antonín, Mnichov, o. Mariánské Lázně	6. 6. 1930	školák		15285
Josef	10. 4. 1897	domácnost		15786
Anna	16. 5. 1932	školáčka		15783
Anna				

Dražan Bohumil, Horní Maxov, o. Jablonec n. N.	29.	8. 1890	zámečník	Stublo	31162
Julie roz. Pičová	22.	2. 1900	domácnost		31163
Vladimír	5.	7. 1928	dělník		31164
Dražan Josef, Poláky 16, o. Kadaň	19.	3. 1883	rolník	Dlouhé Pole	10252
Anna roz. Krönčilová	25.	3. 1885	domácnost		10254
Anna	8.	3. 1929	domácnost		10253
Dražanová Apolonie, Mnichov, o. Mar. Lázně	14.	3. 1883	domácnost	Lipiny	15734
Draždil Petr, Zeleč 4, o. Zatec	21.	4. 1883	rolník	Noviny České	30391
Emilie	20.	12. 1926	domácnost		30392
Draždilová Antonie, Zeleč 4, o. Zatec	19.	1. 1919	domácnost		30554
Václav	28.	7. 1942	dítě		30555
Libuše	20.	3. 1944	dítě		30556
Dražil Josef, Cervená Voda 196, o. Zábřeh	20.	2. 1908	rolník	Hrušvice	28814
Olga roz. Šťastná		1911	domácnost		28815
Ludmila		1932	školačka		28816
Vladimír		1939	školačka		28817
Emilie roz. Kačírková		1879	domácnost		28818
Dráský Vladimír, Podmokly, o. Stříbro	1.	9. 1925	rolník	Nemirovka	32461
Katerina	7.	7. 1925	domácnost		32462
Drbohlav Jaroslav, OKMZ Teplice-Šanov	5.	10. 1906	rolník	Ledochuvka	23676
Anna	5.	7. domácnost			23677
Drbohlav Josef, Sobotin 58, o. Sumperk		1883	rolník	Malín	09456
Antonín		1927	rolník		09457
Abba		1929	domácnost		09458
Anna		1898	domácnost		09459
Hamáčková Ludmila		1920	domácnost		09460
Drbohlav Josef, Sedlec, o. Litoměřice OÚOP	1.	10. 1910	obuvník	Stromovka	19752
Eliška	6.	5. 1909	domácnost		19753
Anna	12.	9. 1935	školačka		19755
Mišoslav	12.	7. 1939	školačka		19758
Eliška	25.	2. 1941	dítě		19756
Julie, Horš Týn OÚOP	13.	6. 1878	domácnost		19757
Drbohlav Teofil, OKMZ Nový Jičín	28.	11. 1902	rolník	Krupá-Hranice	26175
Libuše roz. Uhlířová	12.	6. 1904	domácnost		26176
Nina	8.	7. 1925	domácnost		28177
Dreger Jindřich, Paseky, o. Sternberk	13.	10. 1902	rolník	Curkov	31467
Dreger Václav, OKMZ Horažďovice		1899	rolník	Ozerany	25789
Ludmila	30.	8. 1930	domácnost		25790
Jiří	20.	2. 1934	studentka		25791
Anna	20.	12. 1940	studentka		25792
Picková Anna		1875	domácnost		25793
Dreherová Marie, Rozvodov, o. Tachov OÚO.	15.	8. 1882	domácnost	Lesná	22732
Starožuková Marta	25.	3. 1918	domácnost		22733
Marie	25.	1. 1936	školačka		22734
Dreslar Jaroslav, Miroslav, o. Mor. Krumlov	28.	4. 1900	rolník	Radomyšl	25993
Věra roz. Marečková	28.	3. 1909	domácnost		25994
Stanislava	29.	9. 1930	domácnost		25995
Milada	30.	7. 1942			25996
Dresler Josef, Odrovice 6, o. Mikulov	26.	8. 1860	rolník	Nivy Zlečovské	25333
Rosalie		1871	domácnost		25334
Barbora	15.	3. 1918	domácnost		25335
Miroslav		1936	školačka		25336
Dresler Vladislav, Smoln 15, o. Mikulov	28.	2. 1898	rolník	Niva Zlečovská	25202
Marie	8.	3. 1904	domácnost		25293
Božena		1938	školačka		25294
Alois	1.	5. 1928	studující		25295
Josef	3.	5. 1930	školák		25296
Miroslav	20.	8. 1945	dítě		25297
Dresner Adolf, Nové Město 90, o. Krumlov	26.	9. 1909	mlynář	Torčín	25357
Františka	18.	12. 1918	domácnost		25358
Ceslav	7.	7. 1936	školák		25359
Karel	19.	1. 1942	dítě		25360
Kolodinská Marie		1888	domácnost		25361
Dřebecký Josef, OÚOP Česká Třebová	1.	9. 1917	učitel	Sokolova Hora	01604
Ludmila	24.	5. 1924	domácnost		01605
Vladimír	26.	10. 1941	dítě		01606
Josef	10.	2. 1943	dítě		01607
Drnočová Marie roz. Brdová, Kluček 180.	4.	3. 1895	svadlena	Jezírko	33849
Marie	16.	2. 1932	domácnost		33350
Helena	13.	2. 1933	školačka		33351
Drnka Antonín, OKMZ Karlovy Vary	18.	3. 1894	rolník	Máslenka	47928
Anna	7.	5. 1903	domácnost		47929
Alexandr	6.	7. 1862	domácnost		47930

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný správce listu redaktor Jaroslav Chudoba. Red. a admin.: Zatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, filiálka v Zatci, telefon č. 374. Používání novinových známek povolené ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, č. j. IA-Gre-2372-OB Dohledací poštovní úřad Zatec. Předplatné na rok 1949 je 150 Kčs. Konto pošt. spořitelny č. 70403. — Okresní spořitelna a záložna Zatec

a Svaz Čechů z Volyně č. 10268.